

Maksātnespēja - Igaunija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesin tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

SATURS

- 1 Pret kādiem subjektiem var vērst maksātnespējas procedūru?
- 2 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var sākt maksātnespējas procedūru?
- 3 Kādi aktīvi ietilpst maksātnespējīgā parādnieka mantā? Kā rīkojas ar aktīviem, ko parādnieks iegūst vai kas pāriet parādnieka īpašumā pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?
- 4 Kādas ir parādnieka pilnvaras un kādas - maksātnespējas administratora pilnvaras?
- 5 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var izmantot ieskaitu?
- 6 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē spēkā esošus līgumus, kuros parādnieks ir līgumslēdzēja puse?
- 7 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē procedūras, ko sākuši individuāli kreditori (izņemot tiesvedībā esošas lietas)?
- 8 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē tādu procedūru turpināšanu, kas ir tiesvedībā maksātnespējas procedūras sākšanas brīdī?
- 9 Kādas galvenās iezīmes raksturo kreditoru dalību maksātnespējas procedūrā?
- 10 Kādā veidā maksātnespējas administrators drīkst izmantot vai atsavināt parādnieka mantā ietilpstošus aktīvus?
- 11 Kādi prasījumi jāizvirza pret maksātnespējīgā parādnieka mantu un kādas darbības tiek veiktas ar prasījumiem, kuri rodas pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?
- 12 Kādi noteikumi reglamentē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu?
- 13 Kādi noteikumi regulē ieņēmumu sadali? Kā nosaka prasījumu un kreditoru tiesību hierarhiju?
- 14 Kādi ir maksātnespējas procedūras izbeigšanas nosacījumi un sekas (jo īpaši, to izbeidzot ar mierizlīgumu)?
- 15 Kādas ir kreditoru tiesības pēc maksātnespējas procedūras izbeigšanas?
- 16 Kurš sedz maksātnespējas procedūrā radušās izmaksas un izdevumus?
- 17 Kādi noteikumi reglamentē kreditoru kopumam kaitējošu juridisku aktu spēkā neesību, atzīšanu par spēkā neesošiem vai neizpildāmību?

Igaunijas tiesību aktos ir paredzētas trīs dažādas maksātnespējas procedūras: bankrota procedūra, reorganizācijas procedūra un parāda pārstrukturēšanas procedūra. Bankrota procedūru reglamentē Bankrota likums, uz reorganizāciju attiecināmie noteikumi ir izklāstīti Likumā par reorganizāciju, savukārt parāda pārstrukturēšanas noteikumi — Parādu pārstrukturēšanas un aizsardzības likumā. Likumu teksti ir pieejami igauņu un angļu valodā Igaunijas oficiālā izdevuma *Riigi Teataja* (Valsts oficiālā avīze) tiešsaistes lapā.

Bankrota procedūras mērķis ir apmierināt kreditoru prasījumus ar debitora aktīviem, pārvedot debitora aktīvus vai veicot debitora uzņēmuma sanāciju. Ja debitors ir fiziska persona, ar bankrota procedūru viņam tiek dota iespēja atbrīvoties no savām saistībām. Bankrota procedūrā tiek noteikts debitora maksātnespējas iemesls.

Reorganizācijas procedūras mērķis ir uzņēmuma reorganizācijas gaitā ņemt vērā uzņēmumu, kreditoru un trešo personu intereses un aizsargāt to tiesības. Uzņēmuma reorganizācija ir tādu pasākumu kopuma piemērošana, kas ļautu uzņēmumam pārvarēt ekonomiskās grūtības, atjaunot likviditāti, uzlabot rentabilitāti un nodrošinātu tā ilgtspējīgu pārvaldību.

Parāda pārstrukturēšanas procedūras mērķis ir atvieglot tādas fiziskas personas parādu pārstrukturēšanu, kurai ir maksātspējas problēmas (debitors), lai pārvarētu šīs maksātspējas problēmas un izvairītos no bankrota procedūras. Parāda pārstrukturēšanas procedūra ļauj debitoram pārstrukturēt savas finanšu saistības (personīgās parādsaistības), pagarinot saistību izpildes termiņu, pildot saistības pa daļām vai samazinot saistību apmēru.

Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām darbības jomā ietilpst bankrota procedūra. Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija Regulas (ES) 2015/848 par maksātnespējas procedūrām (pārstrādātā redakcija) darbības jomā ietilpst bankrota procedūra un parāda pārstrukturēšanas procedūra.

1 Pret kādiem subjektiem var vērst maksātnespējas procedūru?

Saskaņā ar Igaunijas tiesību aktiem fiziska persona ir cilvēks, savukārt juridiska persona ir tiesību subjekts, kas dibināts atbilstīgi likumam. Juridiska persona var būt privāttiesību subjekts vai publisko tiesību subjekts. "Juridiska persona kā privāttiesību subjekts" ir juridiska persona, kas dibināta privātu interešu nolūkā un saskaņā ar likumu, kurš reglamentē attiecīgo juridisko personu veidu. Juridiskas personas kā privāttiesību subjekti ir pilnsabiedrības, līgumsabiedrības ar ierobežotu atbildību, viena dalībnieka sabiedrības ar ierobežotu atbildību, akciju sabiedrības, tirdzniecības asociācijas, fondi un bezpeļņas asociācijas. Juridiskas personas kā publisko tiesību subjekti ir valsts un vietējās varas iestādes un citas juridiskās personas, kas dibinātas sabiedrības interesēs un saskaņā ar likumu par juridiskajām personām.

1. Bankrota procedūra

Bankrota procedūru var uzsākt gan pret juridisku, gan fizisku personu neatkarīgi no tā, vai fiziskā persona ir uzņēmums. Valsts vai vietējā varas iestāde nevar bankrotēt.

2. Reorganizācijas procedūra

Reorganizācijas procedūru var uzsākt tikai pret juridisko personu, kas ir privāttiesību subjekts.

3. Parāda pārstrukturēšanas procedūra

Parāda pārstrukturēšanas procedūru var uzsākt pret fiziskām personām, kurām ir maksātspējas problēmas, neatkarīgi no tā, vai šīs fiziskās personas ir uzņēmumi. Parāda pārstrukturēšanu var pieprasīt debitors, kura dzīvesvieta ir Igaunijā un kurš ir uzturējies Igaunijā ne mazāk kā divus gadus pirms parāda pārstrukturēšanas pieteikuma iesniegšanas.

2 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var sākt maksātnespējas procedūru?

1. Bankrota procedūra

Bankrots nozīmē debitora maksātnespēju, kas pasludināta ar tiesas spriedumu. Tādējādi pirmais un galvenais priekšnoteikums tam, lai tiktu uzsākta bankrota procedūra, ir debitora maksātnespēja.

Debitors ir maksātnespējīgs, ja tas nespēj apmierināt kreditoru prasījumus un ja tā finanšu stāvokļa dēļ šī nespēja nav pārejoša. Debitors, kas ir juridiska persona, ir maksātnespējīgs arī tad, ja tā aktīvi nav pietiekami, lai segtu tā saistības, un tā finanšu stāvokļa dēļ šī nepietiekamība nav pārejoša. Ja bankrota pieteikumu iesniedz debitors, tiesa pasludinās bankrotu arī tad, ja maksātnespēja varētu iestāties nākotnē. Ja bankrota pieteikumu iesniedz debitors, tiek pieņemts, ka debitors ir maksātnespējīgs.

Otrs galvenais priekšnoteikums tam, lai tiktu uzsākta bankrota procedūra, ir bankrota pieteikuma iesniegšana, turklāt to var iesniegt vai nu debitors, vai arī kreditors.

Ja bankrota pieteikumu iesniedz debitors, tam šajā pieteikumā ir jāpamato sava maksātnespēja. Ja bankrota pieteikumu iesniedz kreditors, tam minētajā pieteikumā ir jāpamato debitora maksātnespēja un jāpierāda prasījuma esamība.

Tiesa var pieprasīt, lai pieteikumu iesniegušais kreditors iemaksā tiesas noteiktu naudas summu kā tiesas depozītu pagaidu administratora atalgojuma un izdevumu segšanai, ja pastāv iemesls uzskatīt, ka bankrotējušā uzņēmuma rīcībā nav pietiekami daudz mantas, lai segtu šos izdevumus. Ja kreditors neiemaksā depozītu, procedūra tiks slēgta.

Tiesa atteiksies pieņemt kreditora iesniegtu bankrota pieteikumu, ja tajā nav norādīts, ka iesniedzējam ir prasījums pret debitoru, vai nav pamatota debitora maksātnespēja, vai ja tas ir balstīts uz prasījumu, attiecībā uz kuru ir piemērojams reorganizācijas plāns vai parāda pārstrukturēšanas plāns. Tiesa arī atteiksies pieņemt bankrota pieteikumu, ja pastāv citi iemesli, kas noteikti Civilprocesa kodeksā.

Tiesa izbeigs procedūru, nepasludinot bankrotu, neatkarīgi no tā, vai debitors ir maksātnespējīgs, ja debitora aktīvi nav pietiekami, lai segtu bankrota procedūras gaitā radušās izmaksas un izdevumus, un ja nav iespējams atgūt vai atgriezt aktīvus vai iesniegt prasījumu pret vadības struktūras locekli.

Tiesa bankrotu pasludina ar spriedumu (spriedums par bankrotu). Spriedumā par bankrotu ir jānorāda bankrota pasludināšanas laiks. Bankrota procedūra tiek uzsākta ar bankrota pasludināšanu.

Ja tiesa ir pasludinājusi bankrotu, tā nekavējoties publicē attiecīgu paziņojumu (paziņojums par bankrotu) oficiālajā izdevumā *Ametlikud Teadaanded* (Oficiālie paziņojumi).

Sprieduma par bankrotu izpilde ir jāuzsāk nekavējoši. Sprieduma par bankrotu izpildi nedrīkst apturēt vai atlikt, un nedrīkst mainīt tā izpildes veidu vai procedūru, kas noteikta likumā, ar ko reglamentē sprieduma par bankrotu izpildi. Ja augstāka tiesa anulē spriedumu par bankrotu, tas neietekmē administratora vai attiecībā uz administratoru veikto tiesisko darbību spēkā esamību. Debitors un pieteikumu iesniegušais kreditors var pārsūdzēt spriedumu par bankrotu 15 dienās no dienas, kad tika publicēts paziņojums par bankrotu. Debitors un bankrota pieteikuma iesniedzējs var pārsūdzēt Augstākajā tiesā apgabala tiesas nolēmumu par apelāciju pret spriedumu par bankrotu. Administrators nedrīkst iesniegt apelāciju debitora vārdā un nedrīkst arī pārstāvēt debitoru apelācijas izskatīšanas sēdē.

Bankrota procedūras īstenošana Igaunijā ir samērā ilga. Tādas procedūras ilgums, kas tiek izbeigta, nepasludinot bankrotu, vidēji ir 94 dienas juridisku personu gadījumā un 85 dienas fizisku personu gadījumā. Juridisku personu gadījumā vidēji bija nepieciešamas 462 dienas un fizisku personu gadījumā — 455 dienas, lai iegūtu sadales priekšlikumu, pamatojoties uz kuru vispār ir iespējams veikt maksājumus kreditoriem. Tādas bankrota procedūras vidējais ilgums, kas tiek izbeigta ar mierizlīgumu, ir 340 dienas juridisku personu gadījumā un 352 dienas fizisku personu gadījumā. Visilgākā ir bankrota procedūra, kas tiek izbeigta pēc bankrota pasludināšanas, un juridisku personu gadījumā tās ilgums vidēji ir 745 dienas, savukārt fizisku personu gadījumā — 709 dienas. Visa procesa ilgums, t. i., no bankrota pieteikuma iesniegšanas līdz bankrota procedūras pabeigšanai, vidēji ir 270–280 dienas.[1]

Ja saistībā ar bankrota procedūru ir jāpublicē paziņojums vai tiesvedības dokuments, tas publicējams izdevumā *Ametlikud Teadaanded*. Tiesa var publicēt izdevumā *Ametlikud Teadaanded* paziņojumu par bankrota pieteikuma izskatīšanas vietu un laiku. Paziņojumu par sprieduma par bankrotu pieņemšanu, pasludinot debitora bankrotu (paziņojumu par bankrotu), tiesa nekavējoties publicē izdevumā *Ametlikud Teadaanded*.

Pirms bankrota pasludināšanas un bankrota procedūras uzsākšanas noris tā sauktā sagatavošanas tiesvedība. Ja tiesa nolemj pieņemt bankrota pieteikumu, tā iecels pagaidu administratoru. Tiesa var arī atteikties iecelt pagaidu administratoru, ņemot vērā debitora finanšu stāvokli, un pasludināt debitora bankrotu. Ja tiesa neieceļ pagaidu administratoru, procedūra netiks turpināta, pamatojoties uz bankrota pieteikumu, un tiks izbeigta. Pagaidu administrators novērtē debitora aktīvus, tostarp debitora saistības un izpildes procedūru attiecībā uz debitora aktīviem, un pārbauda, vai debitora aktīvi ir pietiekami, lai varētu segt izmaksas un izdevumus, kas radušās bankrota procedūras laikā. Pagaidu administrators sniedz debitora finanšu stāvokļa un maksātnespējas novērtējumu un prognozes attiecībā uz debitora uzņēmuma turpmākām darbībām un, ja debitors ir juridiska persona, attiecībā uz debitora sanāciju, nodrošina debitora aktīvu saglabāšanu utt. Pagaidu administratora darbībām ir jāatklāj, vai bankrota pieteikums ir apmierināms vai noraidāms.

2. Reorganizācijas procedūra

Lai varētu uzsākt uzņēmuma reorganizācijas procedūru, uzņēmums iesniedz attiecīgu pieteikumu.

Tiesa uzsāks reorganizācijas procedūru, ja reorganizācijas pieteikums atbilst Civilprocesa kodeksā un Likumā par reorganizāciju noteiktajām prasībām un ja uzņēmums sniedz pamatojumu, norādot, ka:

1. tas nākotnē varētu kļūt maksātnespējīgs;
2. uzņēmumam ir nepieciešama reorganizācija;
3. pēc reorganizācijas uzņēmumu varētu ilgtspējīgi pārvaldīt.

Reorganizācijas procedūra netiks uzsākta, ja:

1. pret uzņēmumu ir uzsākta bankrota procedūra;
2. ir pieņemts tiesas spriedums par uzņēmuma darbības izbeigšanu piespiedu kārtā vai ja papildus noris uzņēmuma likvidācija;
3. kopš šā uzņēmuma reorganizācijas procedūras beigām ir pagājuši mazāk nekā divi gadi.

Ja uzņēmums pieprasa kāda uzņēmuma reorganizāciju, tiesa var arī atteikties pieņemt šādu pieteikumu, ja uzņēmums nav sniedzis pamatojumu, norādot minētā uzņēmuma reorganizācijas nepieciešamību un to, ka pēc reorganizācijas uzņēmuma pārvaldība varētu būt ilgtspējīga.

Reorganizācijas procedūras efektivitāti var izvērtēt, pamatojoties uz to, vai ir apstiprināts reorganizācijas plāns; šāda plāna apstiprināšanai nepieciešamais laiks vidēji ir pusgads no reorganizācijas pieteikuma iesniegšanas dienas. [2] Procedūru paildzina arī laiks, kas nepieciešams reorganizācijas plāna īstenošanai un faktisko rezultātu sasniegšanai, un tas dažādu reorganizācijas procedūru gadījumā ir atšķirīgs.

Ja tiesa ir nolēmusi uzsākt reorganizācijas procedūru un ir izdevusi spriedumu par reorganizāciju, reorganizācijas konsultants nekavējoties nosūtīs kreditoriem paziņojumu par reorganizāciju, informējot viņus par reorganizācijas procedūras uzsākšanu un par viņu prasījumu pret uzņēmumu apmēru saskaņā ar parādu sarakstu.

Reorganizācijas procedūrā sagatavošanas tiesvedība ir process no reorganizācijas pieteikuma iesniegšanas līdz reorganizācijas plāna apstiprināšanai vai reorganizācijas procedūras izbeigšanai. Šajā laikā tiesa aptur izpildes procedūru, kas tiek veikta pret uzņēmuma aktīviem, līdz reorganizācijas plāna apstiprināšanai vai reorganizācijas procedūras izbeigšanai, izņemot gadījumu, kad izpildes procedūra tiek veikta, lai apmierinātu prasījumu, kas radies uz darba attiecību pamata vai saistībā ar uzturlīdzekļu apmaksu; līdz reorganizācijas plāna apstiprināšanai tiek apturēta uzņēmumam piemērojamo nokavējuma procentu vai tāda līgumsoda aprēķināšana, kas laika gaitā pieaug; tiesa, kura izskata lietu, var, pamatojoties uz uzņēmuma pieteikumu un saņemot reorganizācijas konsultanta apstiprinājumu, kas tiek pievienots pieteikumam, apturēt tiesvedību, kas saistīta ar finansiāla rakstura prasījumu pret uzņēmumu, līdz reorganizācijas plāna apstiprināšanai vai reorganizācijas procedūras izbeigšanai, izņemot gadījumu, kad prasījums radies uz darba attiecību pamata vai saistībā ar uzturlīdzekļu apmaksu un par to vēl nav pieņemts nolēmums; pamatojoties uz kreditora iesniegtu bankrota pieteikumu, tiesa atliks jebkādu lēmumu par bankrota procedūras uzsākšanu līdz reorganizācijas plāna apstiprināšanai vai reorganizācijas procedūras izbeigšanai. Tiesa iecels reorganizācijas konsultantu, kurš darbosies līdz reorganizācijas procedūras izbeigšanai.

3. Parāda pārstrukturēšanas procedūra

Parāda pārstrukturēšanas procedūra ļauj debitoram pārstrukturēt savas finanšu saistības. Tiek uzskatīts, ka debitoram ir maksātspējas problēmas, ja tas nespēj vai varētu nespēt pildīt savas saistības noteiktajā termiņā.

Lai uzsāktu parāda pārstrukturēšanas procedūru, debitors iesniedz tiesā attiecīgo pieteikumu, kuram cita starpā jāpievieno parāda pārstrukturēšanas plāns, norādot pārstrukturējamās saistības, pārstrukturēšanas veidu, kā arī pārstrukturēšanas plāna īstenošanas termiņu. Debitoram pirms parāda pārstrukturēšanas pieteikuma iesniegšanas tiesai ir jāveic nepieciešamie pasākumi, lai pārstrukturētu parādu ārpusstiesas kārtībā.

Tiesa pieņems parāda pārstrukturēšanas pieteikumu, ja tas atbilst Civilprocesa kodeksā un Parādu pārstrukturēšanas un aizsardzības likumā noteiktajām prasībām. Lēmums par pieteikuma pieņemamību tiks nodots debitoram un visiem kreditoriem, kuru prasījumus debitors cenšas pārstrukturēt. Šis lēmums tiks arī publicēts izdevumā *Ametlikud Teadaanded*.

Tiesa nepieņems parāda pārstrukturēšanas pieteikumu, ja:

1. ir pasludināts debitora bankrots;
2. desmit gados pirms pieteikuma iesniegšanas dienas tiesa ir apmierinājusi debitora parāda pārstrukturēšanas pieteikumu vai debitora pieteikumu par atbrīvošanu no parādiem bankrota procedūras ietvaros;
3. debitoram nav nekādu maksātspējas problēmu vai tās acīmredzami var pārvarēt bez parādu pārstrukturēšanas, cita starpā pārdodot debitora aktīvus, lai segtu parādus tādā apjomā, kādā to pamatoti var sagaidīt no debitora;
4. pieteikums vai tā pielikumi neatbilst likumā noteiktajām prasībām.

Tiesa var atteikties pieņemt parāda pārstrukturēšanas pieteikumu, ja:

1. ir maz ticams, ka debitora iesniegtais pārstrukturēšanas plāns tiks apstiprināts vai izpildīts, ņemot vērā cita starpā debitora maksātspēju trijos gados pirms parāda pārstrukturēšanas pieteikuma iesniegšanas dienas un debitora spēju veikt pienācīgi rentablu darbību parāda pārstrukturēšanas plāna spēkā esamības laikā, kā arī ņemot vērā debitora vecumu, profesiju un izglītību;
2. debitors pirms parāda pārstrukturēšanas pieteikuma iesniegšanas tiesai nav veicis nepieciešamos pasākumus, lai pārstrukturētu parādu ārpusstiesas kārtībā;
3. debitors apzināti vai rupjas nolaidības rezultātā ir iesniedzis būtiski nepareizu vai nepilnīgu informāciju par saviem aktīviem, ienākumiem, kreditoriem vai saistībām;

4. debitors atsakās nodot zvērestu par iesniegtās informācijas patiesumu vai pēc tiesas pieprasījuma sniegt papildu informāciju;
5. debitors ir notiesāts par noziegumu saistībā ar bankrota procedūru vai izpildes procedūru, nodokļu noziegumu vai arī par noteiktu noziegumu attiecībā uz uzņēmumiem, un informācija par sodāmību nav dzēsta no sodāmības reģistru datubāzes;
6. trijos gados pirms pieteikuma iesniegšanas dienas vai pēc tā iesniegšanas debitors apzināti vai rupjas nolaidības rezultātā ir iesniedzis nepareizu vai nepilnīgu informāciju par savu finanšu stāvokli, lai no valsts, vietējām varas iestādēm vai fonda iegūtu palīdzību vai citus pabalstus vai nolūkā izvairīties no nodokļu nomaksas;
7. debitors ir iepriekš apzināti slēdzis darījumus, kas nodara kaitējumu kreditoriem.

Ja tiesa, lemjot par debitora pieteikumu, nolemj uzsākt parāda pārstrukturēšanas procedūru, tā par šo lēmumu par minētā pieteikuma pieņemamību informē debitoru un visus kreditorus, kuru prasījumus debitors cenšas pārstrukturēt. Šis lēmums tiks arī publicēts izdevumā *Ametlikud Teadaanded*.

Parāda pārstrukturēšanas procedūrā tā saucamā sagatavošanas tiesvedība ir laikposms no parāda pārstrukturēšanas pieteikuma iesniegšanas līdz parāda pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanai. Ja parāda pārstrukturēšanas pieteikums tiek pieņemts, līdz reorganizācijas plāna apstiprināšanai vai pārstrukturēšanas procedūras izbeigšanai tiek apturēta uzņēmumam piemērojamo nokavējuma procentu vai tāda līgumsoda aprēķināšana, kas laika gaitā pieaug. Tas neattiecas uz prasījumiem, kurus debitors necenšas pārstrukturēt. Ja pieteikums tiek pieņemts, kreditors nedrīkst, atsaucoties uz finansiāla rakstura saistību pārkāpumu, kas noticis pirms parāda pārstrukturēšanas pieteikuma iesniegšanas dienas, izbeigt līgumu, kurš ir noslēgts ar debitoru un no kura izriet prasījums, ko debitors cenšas pārstrukturēt, vai atteikties šā iemesla dēļ pildīt savas saistības. Jebkāda vienošanās, saskaņā ar kuru kreditors var izbeigt līgumu, kad ir iesniegts parāda pārstrukturēšanas pieteikums vai apstiprināts parāda pārstrukturēšanas plāns, ir spēkā neesoša. Kad pieteikums ir pieņemts, tiesa apturēs naudas iekasēšanas izpildes procedūru (vai piespiedu izpildi) pret debitora aktīviem līdz parāda pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanai vai parāda pārstrukturēšanas procedūras noslēgšanai. Tiesa var arī apturēt tiesvedību par finansiāla rakstura prasījumu pret debitoru, par kuru vēl nav pieņemts nolēmums; atcelt pasākumus prasības nodrošināšanai, tostarp bankas konta arestu; un aizliegt kreditoriem īstenot viņu tiesības, kas izriet no debitora sniegtā nodrošinājuma, tostarp pārdot vai pieprasīt pārdot apķīlāto objektu.

---

[1] Aptauja par maksātnespējas procedūras efektivitāti (2013. gada 19. marts); to veica uzņēmums *AS Pricewaterhouse Coopers Advisors*, pasūtīja Igaunijas valdības birojs, Gudro lēmumu fonds, partneris: Tieslietu ministrija, 7. lpp.

[2] Turpat, 8. lpp.

3 Kādi aktīvi ietilpst maksātnespējīgā parādnieka mantā? Kā rīkojas ar aktīviem, ko parādnieks iegūst vai kas pāriet parādnieka īpašumā pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Kad ir pasludināts bankrots, debitora aktīvi kļūst par bankrotējušā parādnieka mantu un debitora tiesības pārvaldīt un pārdot šo mantu tiek nodotas bankrota administratoram.

Debitora aktīvi kļūst par bankrotējušā parādnieka mantu, pamatojoties uz spriedumu par bankrotu, un tiek izmantoti kā aktīvi kreditoru prasījumu apmierināšanai un bankrota procedūras izpildei. Bankrotējušā parādnieka manta ir debitora aktīvi bankrota pasludināšanas laikā, kā arī atgūtie vai atgrieztie aktīvi un aktīvi, kurus debitors ir ieguvis bankrota procedūras laikā. Debitora aktīvi, kam saskaņā ar likumu nevar piemērot prasījumu par apmaksu, netiek iekļauti bankrotējušā parādnieka mantā.

Aktīvus, kam saskaņā ar likumu nevar piemērot prasījumu par apmaksu, reglamentē Izpildes procedūras kodekss. Likumā ir sniegts neizsmeļošs tādu objektu saraksts, kuriem nav piemērojams arests. Galvenais tādu objektu saraksta izveides mērķis, kuriem nav piemērojams arests, ir nodrošināt debitoram minimālu sociālo aizsardzību. Aizliegums pārdot lietas, kam nav piemērojams arests, izriet arī no nepieciešamības aizsargāt citas pamattiesības: tiesības brīvi izvēlēties darbības jomu, profesiju un amatu, tiesības nodarboties ar uzņēmējdarbību, tiesības uz izglītību, reliģijas brīvību, privātās un ģimenes dzīves aizsardzību utt. Turklāt noteiktu objektu arests ir pretrunā vispārpieņemtajiem morāles principiem.

Saskaņā ar Igaunijas tiesību aktiem ierobežojumi piemērojami arī attiecībā uz ienākumu arestu, un to galvenais mērķis ir nodrošināt debitoram minimālos iztikas līdzekļus, kas nepieciešami sevis un savu apgādājamo personu uzturēšanai atbilstīgi pret debitoru vērstās tiesvedības nosacījumiem. Pastāv divu veidu ierobežojumi: daļa, kam nav piemērojams arests un kam ir jāpaliek debitora lietošanā, un tā saucamie sociālie pabalsti, pirmais no kuriem nodrošina debitoram minimālos iztikas līdzekļus, savukārt otrajā daļā ir uzskaitītas *ad hoc* summas, kas izmaksājamas noteiktu tiesību aizsardzībai un kuras nevar izmantot citu saistību segšanai. Tomēr noteiktos apstākļos iespējams daļējs sociālo pabalstu arests.

Pēc bankrota pasludināšanas jebkāda debitora bankrotējušā parādnieka mantā ietilpstošo objektu pārdošana ir spēkā neesoša. Citas puses šādi nodotie aktīvi tiek atgriezti pusei, ja aktīvi joprojām ir bankrotējušā parādnieka mantas daļa, vai arī tiek izmaksāta atlīdzība, ja bankrotējušā parādnieka manta šādas nodošanas rezultātā ir pieaugusi. Ja debitors ir pārdevis nākotnē gaidāmos

prasījumus pirms bankrota pasludināšanas, pārdošana kļūst spēkā neesoša tad, kad bankrots tiek pasludināts attiecībā uz prasījumiem, kas radušies pēc bankrota pasludināšanas. Ja debitors ir fiziska persona, viņš var pārdot bankrotējušā parādnieka mantu ar administratora piekrišanu. Jebkāda pārdošana bez administratora piekrišanas ir spēkā neesoša.

Pēc bankrota pasludināšanas bankrotējušā parādnieka mantā iekļautu saistību pret debitoru izpildi var akceptēt tikai administrators. Ja saistības tiek pildītas debitora labā, tiek uzskatīts, ka saistības ir izpildītas tikai tad, ja saistību izpildei nodotie aktīvi tiek saglabāti bankrotējušā parādnieka mantā vai ja šādas nodošanas rezultātā bankrotējušā parādnieka manta tiek palielināta. Ja saistības pret debitoru ir izpildītas pirms paziņojuma par bankrotu publicēšanas, tiek uzskatīts, ka saistības ir izpildītas, ja persona, kura šīs saistības ir pildījusi, nezina un nevarēja zināt par bankrota pasludināšanu saistību izpildes laikā.

4 Kādas ir parādnieka pilnvaras un kādas - maksātnespējas administratora pilnvaras?

Kad ir pasludināts bankrots, debitors, kurš ir fiziska persona, atsakās no tiesībām slēgt darījumus attiecībā uz bankrotējušā parādnieka mantu, savukārt debitors, kurš ir juridiska persona, atsakās no tiesībām slēgt jebkādu darījumus.

Debitors sniedz tiesai, administratoram un bankrota komitejai saistībā ar bankrota procedūru nepieciešamo informāciju, jo īpaši attiecībā uz debitora aktīviem, tostarp saistībām un uzņēmējdarbības vai profesionālajām aktivitātēm. Debitoram ir jāiesniedz administratoram bilance un debitora aktīvu uzskaitē, tostarp saistības, par situāciju bankrota pasludināšanas dienā.

Tiesa var pieprasīt debitoram nodot zvērestu tiesā, apliecinot, ka tiesai iesniegtā informācija par tā aktīviem, parādiem un uzņēmējdarbības vai profesionālajām aktivitātēm ir pareiza tiktāl, cik tas debitoram ir zināms.

Debitora pienākums ir sniegt pagaidu administratoram un bankrota administratoram viņu pienākumu izpildei nepieciešamo palīdzību.

Pēc bankrota pasludināšanas un pirms zvēresta nodošanas debitors nedrīkst izbraukt no Igaunijas bez tiesas atļaujas.

Tiesa var debitoram uzlikt soda naudu, noteikt viņam pienākumu obligāti piedalīties vai piemērot viņam arestu, ja tiesas rīkojums netiek ievērots vai nolūkā nodrošināt likumā noteikto saistību izpildi.

Debitors ir tiesīgs iepazīties ar administratora materiāliem un tiesas materiāliem bankrota lietā. Administrators, norādot pamatotu iemeslu, var noraidīt debitora lūgumu apskatīt administratora materiālos iekļautu dokumentu, ja tas varētu kaitēt bankrota procedūras norisei.

Bankrota administrators

- Bankrota administrators slēdz darījumus attiecībā uz bankrotējušā parādnieka mantu un veic citas darbības. Administratora darbību rezultātā radušās tiesības un pienākumi attiecas uz debitoru. Administrators atbilstīgi saviem pienākumiem piedalās tiesā debitora vietā kā strīda par bankrotējušā parādnieka mantu puse.
- Kad ir pasludināts bankrots, debitora tiesības pārvaldīt un pārdot bankrotējušā parādnieka mantu tiek nodotas bankrota administratoram. Ja debitors bankrota procedūrā ir juridiska persona, administrators var slēgt jebkādu darījumus un veikt jebkādas tiesiskas darbības ar bankrotējušā parādnieka mantu. Ja debitors bankrota procedūrā ir fiziska persona, administrators var slēgt tikai tādu darījumus un veikt tādas tiesiskās darbības ar bankrotējušā parādnieka mantu, kas ir nepieciešamas, lai sasniegtu bankrota procedūras mērķi un pildītu administratora pienākumus.
- Administrators aizstāv visu kreditoru un debitora tiesības un intereses un nodrošina bankrota procedūras likumīgu, ātru un finansiāli pamatotu izpildi. Administrators veic savus pienākumus ar rūpību, kāda tiek sagaidīta no centīga un godprātīga administratora, ņemot vērā visu kreditoru un debitora intereses.
- Administrators nosaka kreditoru prasījumus, pārvalda bankrotējušā parādnieka mantu, organizē tās izvietojumu un pārdošanu un kreditoru prasījumu apmierināšanu, izmantojot bankrotējušā parādnieka mantu; nosaka debitora maksātnespējas iemeslus un laiku, kad radusies maksātnespēja; vajadzības gadījumā organizē debitora uzņēmējdarbības turpināšanos; vajadzības gadījumā veic debitora-juridiskas personas likvidāciju; sniedz informāciju kreditoriem un debitoram likumā noteiktajos gadījumos; ziņo par savām darbībām un sniedz informāciju par bankrota procedūru tiesā, pārraugošajai amatpersonai un bankrota komitejai; veic citus likumā noteiktos pienākumus. Ja debitora maksātnespēju ir izraisījusi smaga vadības kļūda, administratora pienākums ir iesniegt prasījumu par zaudējumu atlīdzību pret personu, kura ir atbildīga par kļūdu, nekavējoties, tiklīdz ir iegūti pietiekami pierādījumi šāda prasījuma iesniegšanai. Papildus likumā paredzētajām administratora tiesībām administratoram ir arī pagaidu administratora tiesības.

5 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var izmantot ieskaitu?

Igaunijā bankrota procedūrā ir pieļaujams ieskaits. Bankrota procedūras prasījumu ieskaitam piemērojami šādi nosacījumi:

- 1) prasījumiem, kam tiek veikts ieskaits, ir jābūt finansiāla rakstura vai citiem tāda paša veida prasījumiem;
- 2) kreditora tiesības uz savu saistību izpildi un debitora saistību izpildes termiņš ir iestājušies;
- 3) kreditoram ir jāapliecina ieskaits debitoram pirms tam, kad tiesā ir iesniegts galīgais sadales plāns, un apliecinājums nedrīkst ietvert nosacījumu vai termiņu;
- 4) kreditora tiesības veikt ieskaitu pret debitora prasījumu ir radušās pirms bankrota pasludināšanas.

Gadījumā, ja debitora prasījums ietvēra atliekošu nosacījumu un tā izpildes termiņš vēl nebija pienācis bankrota pasludināšanas laikā vai arī tas nav vērsti pret tāda paša veida prasījumu, prasījumam ieskaits var veikt tikai tad, kad iestājas atliekošais nosacījums, iestājies debitora prasījuma izpildes termiņš vai arī saistības ir kļuvušas par viena veida saistībām. Ieskaits nav atļauts, ja atliekošais nosacījums vai prasījuma izpildes termiņš iestājas pirms kreditoram ir bijusi iespēja veikt prasījuma ieskaitu.

Ja kreditora prasījuma termiņš ir iztecējis, kreditors var joprojām veikt prasījuma ieskaitu, ja ieskaits tiek veikts radušās pirms prasījuma termiņa beigām. Kreditors var arī veikt tādu prasījumu ieskaitu, kas radušies, debitoram nepildot līgumsaistības, kuras izriet no fakta, ka administrators ir atteicies no debitora saistībām pēc bankrota pasludināšanas. Ja līgumsaistību objekts ir sadalāms un kreditors ir daļēji izpildījis savas saistības pirms bankrota pasludināšanas, kreditors var veikt ieskaitu attiecībā uz debitora finansiāla rakstura saistībām, kas atbilst kreditora saistību izpildītājam. Ja debitors ir dzīvojamo vai tirdzniecības telpu iznomātājs un dzīvojamo vai tirdzniecības telpu nomnieks ir samaksājis debitoram avansā nomu par nekustamo īpašumu vai telpām pirms bankrota pasludināšanas, rodas netaisnas iedzīvošanās prasījums pret debitoru, par kuru dzīvojamo vai tirdzniecības telpu nomnieks var veikt ieskaitu pret debitora prasījumu pret dzīvojamo vai tirdzniecības telpu nomnieku, un dzīvojamo vai tirdzniecības telpu nomnieks var arī veikt ieskaitu par prasījumu par tādu zaudējumu atlīdzību, kas radušies līguma priekšlaicīgas izbeigšanas vai atteikšanās no līguma rezultātā.

Cesijas veidā iegūtam prasījumam var veikt ieskaitu bankrota procedūras ietvaros tikai tad, ja prasījums ir cedēts un debitors ir ticis par to rakstiski informēts ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms bankrota pasludināšanas dienas. Cesijas veidā iegūtam prasījumam pret debitoru nevar veikt ieskaitu, ja prasījums ticis cedēts trijos gados pirms pagaidu administratora nozīmēšanas dienas un debitors tobrīd ir bijis maksātnespējīgs, un persona, kura ieguva prasījumu, zināja vai arī tai bija jāzina par maksātnespēju cesijas brīdī.

Prasījumi, kuriem nevar veikt ieskaitu, ietver sevī prasības par uzturlīdzekļu piedziņu, prasības par atlīdzību, kas izriet no kaitējuma veselībai vai personas nāves, un prasījumiem, kas izriet no nelikumīgas un apzinātas zaudējumu izraisīšanas un kuri ir otrai pusei pret pusi, kas pieprasa ieskaitu; citas puses prasījumi, par kuriem saskaņā ar likumu nav iespējams pieprasīt maksājumu; arestēts prasījums pret puses prasījumu pret citu pusi, ja puse, kas pieprasa ieskaitu, ieguvusi prasījumu pēc aresta vai ja šīs puses prasījuma izpildes termiņš iestājies pēc aresta un vēlāk nekā arestētās puses prasījuma termiņš; prasījums, pret kuru cita puse var celt iebildumus, vai citas puses prasījums, kuram ieskaits nav atļauts likumā noteikto iemeslu dēļ.

Ieskaits netiek atsevišķi reglamentēts reorganizācijas procedūras un parāda pārstrukturēšanas procedūras gadījumā, piemērojot vispārīgo procedūru saskaņā ar Likumu par saistību tiesībām.

6 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē spēkā esošus līgumus, kuros parādnieks ir līgumslēdzēja puse?

Bankrota procedūra

Administrators ir tiesīgs izpildīt neizpildītas saistības, kas izriet no debitora noslēgta līguma, un pieprasīt otrai pusei pildīt savas saistības vai atsaukt debitora saistības, kas izriet no kontrakta, izņemot gadījumus, kad tiesību aktos noteikts citādi. Administrators nedrīkst atsaukt debitora no līguma izrietošās saistības, ja saistības ir nodrošinātas ar iepriekšēju atzīmi, kas reģistrēta zemes grāmatā. Ja administrators turpina pildīt debitora saistības un informē par nodomu pildīt saistības, otra līguma puse turpina pildīt savas saistības. Tādā gadījumā administrators zaudē tiesības atteikties pildīt debitora saistības. Ja administrators pieprasa otrai līguma pusei pildīt līgumsaistības, otra puse var pieprasīt, lai administrators nodrošinātu debitora saistību izpildi. Otra puse var atteikties pildīt savas saistības, atteikties no līguma vai atcelt līgumu līdz brīdim, kad administrators būs nodrošinājis debitora saistību izpildi. Otrās puses prasījums pret debitoru, kas izriet no saistībām, kuras otra puse ir izpildījusi pēc administratora pieprasījuma, ir konsolidētās saistības. Ja administrators ir atsaucis debitora saistības pēc bankrota pasludināšanas, otra līguma puse var iesniegt prasījumu kā kreditors bankrota procedūrā, pamatojoties uz līgumsaistību neizpildi. Ja līgumsaistību objekts ir nedalāms un otra puse ir daļēji izpildījusi savas saistības līdz bankrota pasludināšanai, otra puse tikai kā kreditors bankrota procedūrā var pieprasīt no debitora finansiāla rakstura saistību izpildi tādā apmērā, kas atbilst otras puses izpildīto saistību apjomam.

Likumā ir arī paredzēti īpaši gadījumi attiecībā uz noteiktiem līgumu veidiem:

- 1) ja debitors ir pārdevis kustamu mantu ar īpašumtiesību atrunu pirms bankrota pasludināšanas un ir nodevis šo kustamo mantu pircēja valdījumā, pircējam ir tiesības pieprasīt pārdošanas līguma izpildi. Šādā gadījumā administrators nevar atsaukt debitora no pārdošanas līguma izrietošās saistības;
- 2) dzīvojamo vai tirdzniecības telpu iznomātāja bankrots nevar būt par pamatu dzīvojamo vai tirdzniecības telpu nomas līguma izbeigšanai, izņemot gadījumus, kad līgumā noteikts citādi. Ja dzīvojamo vai tirdzniecības telpu nomas līgumā ir paredzēts, ka bankrots var būt pamats līguma izbeigšanai, administrators var atcelt līgumu viena mēneša laikā vai īsākā periodā, ja to paredz līguma nosacījumi. Mājokļa dzīvojamo telpu iznomātāja bankrots nevar būt par pamatu mājokļa dzīvojamo telpu nomas līguma izbeigšanai. Ja nomas maksa par nekustamo īpašumu vai telpām apmaksāta debitoram avansā pirms bankrota pasludināšanas, dzīvojamo vai tirdzniecības telpu nomnieks var veikt prasījuma par netaisnu iedzīvošanos un debitora prasījuma pret dzīvojamo vai tirdzniecības telpu nomnieku savstarpēju ieskaitu;
- 3) dzīvojamo vai tirdzniecības telpu nomnieka bankrota gadījumā dzīvojamo vai tirdzniecības telpu iznomātājs var izbeigt dzīvojamo vai tirdzniecības telpu nomas līgumu tikai saskaņā ar vispārīgo procedūru, un dzīvojamo vai tirdzniecības telpu nomas līgumu nevar atcelt kavēta nomas maksājuma dēļ, ja kavējums attiecas uz nomas maksājumu, kas bija veicams pirms bankrota pieteikuma iesniegšanas dienas. Administrators ir tiesīgs atcelt dzīvojamo vai tirdzniecības telpu nomas līgumu, kuru noslēdzis debitors, viena mēneša laikā vai īsākā periodā, ja to paredz līguma nosacījumi. Ja nekustamais īpašums vai telpas nav nodoti debitora valdījumā līdz bankrota pasludināšanas dienai, gan administrators, gan otra puse var līgumu anulēt. Līguma anulēšanas vai izbeigšanas gadījumā otra puse var pieprasīt atlīdzību par zaudējumiem, ko rada līguma izbeigšana pirms noteiktā termiņa, kā kreditors bankrota procedūrā vai lai minētā atlīdzība tiktu nodrošināta ieskaita formā;
- 4) dzīvojamo vai tirdzniecības telpu nomas līguma procedūra piemērojama arī attiecībā uz debitora noslēgtajiem līzingu līgumiem.

Administrators ir tiesīgs lemt par līguma turpināšanu vai izbeigšanu, taču tad, ja otra puse ierosina administratoram īstenot šīs izvēles tiesības, administratoram nekavējoties, bet ne vēlāk kā septiņās dienās, ir jāsniedz paziņojums par debitora saistību turpmāku pildīšanu vai atsaukšanu. Pēc administratora pieprasījuma tiesa var šo periodu arī pagarināt. Ja administrators neiesniedz paziņojumu par saistību pildīšanu vai atsaukšanu norādītajā termiņā, viņš nav tiesīgs pieprasīt, lai otra puse pildītu līgumsaistības, pirms viņš ir izpildījis debitora saistības.

Ir iespējams arī, ka daži debitora noslēgtie līgumi ir atgūstami. Piemēram, tiesa atceļ līgumus, kas noslēgti pagaidu administratora pilnvaru laikā pirms bankrota pasludināšanas. Atgūšanas priekšnosacījums papildus laika nosacījumam ir tāds, ka līguma rezultātā kreditoru interesēm ir nodarīts kaitējums. Ja kreditoru interesēm nav nodarīts kaitējums un bankrotējušā parādnieka mantas apjoms atgūšanas rezultātā nepaliek, nav nozīmes veikt atgūšanu.

Kopumā bankrotējis debitors vai tā administrators nav tiesīgi grozīt līgumus. Tomēr līgumus var grozīt, ja pēc bankrota pasludināšanas ir noslēgts mierlīgums. Šādā gadījumā ir iespējams samazināt parādu vai pagarināt apmaksas termiņu, debitoram un kreditoriem savstarpēji vienojoties. Tādu pašu rezultātu var sasniegt arī, izmantojot reorganizācijas vai parāda pārstrukturēšanas procedūru. Bankrota likums, Likums par reorganizāciju un Parāda pārstrukturēšanas likums atsevišķi neaptver prasījumu cesiju vai saistību uzņemšanos, tādēļ piemērojama Likumā par saistību tiesībām noteiktā vispārīgā procedūra.

Reorganizācijas procedūra un parāda pārstrukturēšanas procedūra

Reorganizācijas procedūrā ir atļauta līgumu pārstrukturēšana. Kad ir uzsākta parāda pārstrukturēšanas procedūra vai apstiprināts parāda pārstrukturēšanas plāns, vienošanās, saskaņā ar kuru kreditors var izbeigt līgumu, ir spēkā neesoša. Reorganizācijas plāna ietvaros nedrīkst pārstrukturēt prasījumu, kas izriet no darba līguma vai darījuma ar atvasinātajiem instrumentiem.

Ja parāda pārstrukturēšanas pieteikums tiek pieņemts, kreditors nedrīkst, atsaucoties uz finansiāla rakstura saistību pārkāpumu, kas noticis pirms parāda pārstrukturēšanas pieteikuma iesniegšanas, izbeigt līgumu, kurš ir noslēgts ar debitoru un no kura izriet prasījums, ko debitors cenšas pārstrukturēt, vai atteikties šā iemesla dēļ pildīt savas saistības. Vienošanās, saskaņā ar kuru kreditors var izbeigt līgumu, kad ir iesniegts parāda pārstrukturēšanas pieteikums vai apstiprināts parāda pārstrukturēšanas plāns, ir spēkā neesoša. Saistības, kas izriet no joprojām spēkā esoša līguma un rodas vai to izpildes termiņš iestājas pēc parāda pārstrukturēšanas pieteikuma iesniegšanas, var tikt pārstrukturētas parāda pārstrukturēšanas procedūras ietvaros.

Pārstrukturēšanas plānā var noteikt, ka kredīta līgums vai cits joprojām spēkā esošs līgums, kuru debitors noslēdzis pirms parāda pārstrukturēšanas pieteikuma iesniegšanas un kas uzliek debitoram finansiāla rakstura saistības, kuru izpildes termiņš ir pēc parāda pārstrukturēšanas pieteikuma iesniegšanas, tiek izbeigts līdz ar pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanu. Līguma izbeigšanai ir tādas pašas sekas kā līguma ārkārtas atcelšanai tādu iemeslu dēļ, kurus izraisījis debitors. Debitora saistības, kas izriet no līguma izbeigšanas, var pārstrukturēt iepriekš saskaņā ar pārstrukturēšanas plānu. Ja ir jāpārstrukturē saistības, kas izriet no līzingu līguma, iznomātājs, kurš ir kreditors, var ārkārtas kārtībā atcelt līgumu vienas nedēļas laikā no pārstrukturēšanas plāna pieņemšanas dienas.

7 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē procedūras, ko sākuši individuāli kreditori (izņemot tiesvedībā esošas lietas)?

Pēc bankrota pasludināšanas kreditori bankrota procedūrā var iesniegt savus prasījumus pret debitoru tikai bankrota procedūras ietvaros. Administrators ir jāinformē par visiem prasījumiem pret debitoru, kas radušies pēc bankrota pasludināšanas, neatkarīgi no to iemesliem vai prasību izpildes termiņiem. Pasludinot bankrotu, tiek izbeigta izpildes procedūra pret debitoru, un kreditoram ir jāiesniedz prasījums bankrota administratoram.

Reorganizācijas procedūras un parāda pārstrukturēšanas procedūras ietvaros attiecīgi reorganizācijas plāna un parāda pārstrukturēšanas plāna spēkā esamības laikā nevar tikt uzsākta jauna tiesvedība, izņemot no to kreditoru puses, uz kuru prasījumiem minētais plāns ir attiecināms. Reorganizācijas gadījumā tiek apturēta izpildes procedūra, izņemot gadījumus, kad izpildes procedūra tiek veikta, lai apmierinātu prasījumus, kas radušies uz darba līguma pamata, vai prasījumus par uzturlīdzekļu apmaksu. Parāda pārstrukturēšanas procedūrā tiesa var apturēt izpildes procedūru, piemērojot to kā pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekli vēl pirms nolēmuma pieņemšanas vai pieteikuma iesniegšanas. Pieņemot pieteikumu, tiesa aptur naudas iekasēšanas izpildes procedūru (vai piespiedu izpildi) pret debitora aktīviem līdz parāda pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanai vai parāda pārstrukturēšanas procedūras izbeigšanai.

8 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē tādu procedūru turpināšanu, kas ir tiesvedībā maksātnespējas procedūras sākšanas brīdī?

Bankrota procedūra

Strīdos par bankrotējušā parādnieka mantu vai aktīviem, kurus var iekļaut bankrotējušā parādnieka mantā, tiesības būt tiesvedības dalībniekam debitora vietā tiek nodotas administratoram. Ja prasību vai jebkādu citu prasījumu attiecībā uz bankrotējušā parādnieka mantu, kuru debitors iesniedz pret citu personu, izskata tiesvedībā, kas uzsākta pirms bankrota pasludināšanas, vai ja debitors piedalās tiesvedībā kā trešā persona, administrators var atbilstīgi saviem pienākumiem piedalīties tiesvedībā debitora vietā. Ja administrators ir informēts par šādu tiesvedību, taču tajā nepiedalās, debitors var turpināt piedalīties kā prasītājs, lūgumraksta iesniedzējs vai trešā persona.

Ja pret debitoru ir vērstas prasījums, kas skar īpašumtiesības un saistībā ar kuru tiesvedība tika uzsākta pirms bankrota pasludināšanas, taču attiecībā uz šo prasījumu vēl nav pieņemts nolēmums, tiesa neizskatīs minēto prasījumu tiesvedībā saistībā ar prasību. Tiesa atsāks tiesvedību uz prasītāja pieteikuma pamata, ja augstākas instances tiesa būs anulējusi spriedumu par bankrotu un spēkā būs stājies lēmums, ar kuru noraida bankrota pieteikumu, vai ja bankrota procedūra tiks izbeigta pēc bankrota pasludināšanas.

Ja pret debitoru ir iesniegts prasījums par objekta izslēgšanu no bankrotējušā parādnieka mantas tiesvedībā, kas uzsākta pirms bankrota pasludināšanas, tiesa izskatīs prasījumu. Šādā gadījumā bankrota administrators var piedalīties tiesvedībā debitora vietā. Kā atbildētājam administratoram ir debitora tiesības un pienākumi. Ja administrators tiesvedībā nepiedalās, tiesvedību var turpināt pēc prasītāja pieprasījuma.

Ja pret debitoru ir vērstas prasījums, kas skar īpašumtiesības, un pieņemtais nolēmums tiek pārsūdzēts, administrators var iesniegt apelāciju debitora vārdā pēc bankrota pasludināšanas. Debitors var iesniegt apelāciju ar administratora piekrišanu.

Ja tiesā ir ticis apstrīdēts pret debitoru vērstas administratīvais instruments, šā administratīvā instrumenta apstrīdēšanas termiņš tiek apturēts.

Reorganizācijas procedūra un parāda pārstrukturēšanas procedūra

Kad ir iesniegts reorganizācijas pieteikums, tiesa, kura izskata lietu, var, pamatojoties uz uzņēmuma pieteikumu un saņemot reorganizācijas konsultanta apstiprinājumu, kas tiek pievienots pieteikumam, apturēt tiesvedību, kas saistīta ar finansiāla rakstura prasījumu pret uzņēmumu, līdz reorganizācijas plāna apstiprināšanai vai reorganizācijas procedūras izbeigšanai, izņemot gadījumu, kad prasījums radies uz darba attiecību pamata vai saistībā ar uzturlīdzekļu apmaksu un par to vēl nav pieņemts nolēmums. Pieņemot parāda pārstrukturēšanas pieteikumu, tiesa apturēs tiesvedību, kas skar finansiāla rakstura prasījumu pret debitoru, attiecībā uz kuru vēl nav pieņemts nolēmums, līdz reorganizācijas plāna apstiprināšanai vai procedūras izbeigšanai.

9 Kādas galvenās iezīmes raksturo kreditoru dalību maksātnespējas procedūrā?

Kreditoru līdzdalība bankrota procedūrā

Kreditors bankrota procedūrā pārstāv savu prasījumu. Kreditoru pienākums ir informēt administratoru par visiem prasījumiem pret debitoru, kas radušies pirms bankrota pasludināšanas, neatkarīgi no to iemesliem vai saistību izpildes termiņiem, ne vēlāk kā divos mēnešos no dienas, kad paziņojums par bankrotu ir publicēts izdevumā *Ametlikud Teadaanded*. Administratoru par prasījumu informē, iesniedzot rakstisku pieteikumu (prasījuma pierādījums). Kreditoriem jāaizstāv savi prasījumi kreditoru

kopsapulcē (prasījumu aizstāvēšanas sapulcē). Nodrošinājuma tiesības tiek aizstāvētas reizē ar prasījumiem, kurus tās nodrošina. Tiek uzskatīts, ka prasījums, tā prioritāte un tiesības uz prasījuma nodrošinājumu ir pieņemti, ja ne administrators, ne arī kāds no kreditoriem prasījumu aizstāvēšanas sapulcē tos neapstrīd. Prasījumu aizstāvēšanas sapulcē pieņemtu prasījumu vai tā prioritāti vēlāk nevar apstrīdēt.

Papildus tam, ka katrs kreditors pārstāv savu prasījumu un tā aizstāvību, kreditori piedalās arī bankrota procedūras norisē kreditoru kopsapulcēs. Kreditoru kopsapulce ir kompetenta apstiprināt administratoru un ievēlēt bankrota komiteju, lemt par debitora uzņēmuma darbības turpināšanu vai izbeigšanu, lemt par debitora likvidēšanu, ja debitors ir juridiska persona, slēgt mierizlīgumu, lemt likumā noteiktajā apmērā par jautājumiem, kas skar bankrotējušā parādnieka mantas pārdošanu, aizstāvēt prasījumus, atbildēt uz sūdzībām par administratora darbību, lemt par bankrota komitejas dalībnieku atalgojumu un risināt citus jautājumus, kuri saskaņā ar likumu ir kreditoru kopsapulces kompetencē. Ja kreditoru kopsapulce nolemj ievēlēt bankrota komiteju, tās pienākums cita starpā ir aizstāvēt visu kreditoru intereses bankrota procedūrā.

Kreditoru līdzdalība reorganizācijas procedūrā

Reorganizācijas konsultants nekavējoties informē kreditorus par reorganizācijas procedūras uzsākšanu un par viņu prasījumu apjomu pret uzņēmumu saskaņā ar parādu sarakstu. Šai nolūkā konsultants kreditoriem iesniedz paziņojumu par reorganizāciju. Ja kreditors, kura prasījumu paredzēts pārstrukturēt reorganizācijas plāna ietvaros, nepiekrīt paziņojumā par reorganizāciju norādītajai informācijai, viņš iesniedz reorganizācijas konsultantam paziņojumā par reorganizāciju noteiktajā termiņā rakstisku pieteikumu, kurā norāda, kam viņš nepiekrīt paziņojumā par reorganizāciju norādītajā prasījumā, kā arī iesniedz attiecīgus pierādījumus. Ja noteiktajā termiņā nav iesniegts pieteikums, tiek uzskatīts, ka kreditors piekrīt prasījuma apjomam. Ja reorganizācijas konsultants nepiekrīt kreditora pieteikumā izteiktajam apgalvojumam, viņi nekavējoties iesniedz tiesā pieteikumu kopā ar pierādījumiem un pamato, kāpēc viņi nav vienisprātis par pieteikumā norādīto informāciju. Reorganizācijas konsultants pamato savus apgalvojumus. Pamatojoties uz paustajiem apgalvojumiem un iesniegtajiem pierādījumiem, tiesa lems par kreditora pamata prasījuma apjomu un nodrošinājuma prasījumu, kā arī nodrošinājuma esamību un apjomu.

Kreditoru līdzdalība parāda pārstrukturēšanas procedūrā

Parāda pārstrukturēšanas procedūra attiecas uz kreditoriem, kuru prasījumu pret debitoru izpildes termiņš ir iestājies līdz parāda pārstrukturēšanas pieteikuma iesniegšanas dienai. Tiesa lemj par pārstrukturēšanas pieteikuma pieņemšanu un nepieciešamības gadījumā var uzklaut arī kreditora viedokli un pieprasīt papildu informāciju vai dokumentus. Lēmumu par pieteikuma pieņemamību nodod debitoram un visiem kreditoriem, kuru prasījumus debitors cenšas pārstrukturēt. Ja pieteikums tiek pieņemts, kreditors nedrīkst, atsaucoties uz finansiāla rakstura saistību pārkāpumu, kas noticis pirms parāda pārstrukturēšanas pieteikuma iesniegšanas, izbeigt līgumu, kurš ir noslēgts ar debitoru un no kura izriet prasījumi, kurus debitors cenšas pārstrukturēt, vai atteikties šā iemesla dēļ pildīt savas saistības. Nododot pārstrukturēšanas plānu kreditoram, tiesa dod kreditoram vismaz divas nedēļas, taču ne vairāk kā četras nedēļas laika pēc pārstrukturēšanas plāna saņemšanas, lai viņš varētu paust savu viedokli tiesā vai konsultantam. Kreditors izsaka savu viedokli par to, vai piekrīt debitora sniegtajai informācijai par prasījumu un nodrošinājumu, debitora veiktajam parāda aprēķinam un parāda pārstrukturēšanai debitora prasītajā veidā. Ja kreditors nepiekrīt parāda pārstrukturēšanas plānam debitora prasītajā veidā, kreditoram jānorāda, vai viņš piekrītu parāda pārstrukturēšanai citā veidā. Ja kreditors, kura prasījumu paredzēts pārstrukturēt, nepiekrīt informācijai, ko debitors norādījis parādu sarakstā, kreditors informē tiesu vai, ja tiesa attiecīgi nolemj, konsultantu tiesas noteiktajā termiņā par to, kuros aspektos viņš nepiekrīt prasījumam, un iesniedz attiecīgus pierādījumus. Ja pieteikums noteiktajā termiņā nav iesniegts, tiek uzskatīts, ka kreditors piekrīt prasījuma apjomam. Ja debitors vai konsultants nepiekrīt kreditora pieteikumā izteiktajam apgalvojumam, tie nekavējoties iesniedz tiesā pieteikumu kopā ar pierādījumiem un pamato, kāpēc tie nav vienisprātis par pieteikumā norādīto informāciju. Pamatojoties uz paustajiem apgalvojumiem un iesniegtajiem pierādījumiem, tiesa lems par kreditora pamata prasījuma apjomu un nodrošinājuma prasījumu, kā arī nodrošinājuma esamību.

10 Kādā veidā maksātnespējas administrators drīkst izmantot vai atsavināt parādnieka mantā ietilpstošus aktīvus?

Debitora aktīvi kļūst par bankrotējušā parādnieka mantu, pamatojoties uz spriedumu par bankrotu, un tiek izmantoti kā aktīvi kreditoru prasījumu apmierināšanai un bankrota procedūras izpildei. Bankrotējušā parādnieka manta ir debitora aktīvi bankrota pasludināšanas laikā, kā arī atgūtie vai atgrieztie aktīvi un aktīvi, kurus debitors ir ieguvis bankrota procedūras laikā. Debitora aktīvi, kam saskaņā ar likumu nevar piemērot prasījumu par apmaksu, netiek iekļauti bankrotējušā parādnieka mantā.

Kad ir pasludināts bankrots, debitora tiesības pārvaldīt un pārdot bankrotējušā parādnieka mantu tiek nodotas bankrota administratoram. Pēc bankrota pasludināšanas jebkāda debitora bankrotējušā parādnieka mantā ietilpstošo objektu pārdošana ir spēkā neesoša. Pirms bankrota pasludināšanas tiesa var aizliegt debitoram pārdot aktīvus vai aktīvu daļas bez pagaidu administratora piekrišanas.

Administratoram jāpārņem valdījumā debitora aktīvi un nekavējoties jāuzsāk bankrotējušā parādnieka mantas administrēšana, tiklīdz ir izdots spriedums par bankrotu. Administratoram ir jāatgūst trešo personu valdījumā esošie debitora aktīvi bankrotējušā parādnieka mantai, ja vien likumā nav noteikts citādi. Bankrotējušā parādnieka mantas administrēšana ietver bankrotējušā parādnieka mantas saglabāšanai nepieciešamo darbību veikšanu ar bankrotējušā parādnieka mantu un bankrota procedūras izpildi, kā arī debitora darbības pārvaldību, ja debitors ir juridiska persona, vai debitora uzņēmējdarbības organizāciju, ja debitors ir pašnodarbināta persona. Ja debitors ir juridiska persona, bankrota procedūrā administratoram ir tādas tiesības un pienākumi kā juridiskas personas valdei vai struktūrai, kas aizvieto valdi, ar nosacījumu, ka minētās tiesības un pienākumi nav pretrunā bankrota procedūras mērķim. Administratora atbildība ir tāda pati kā valdes locekļa atbildība.

Administrators var noslēgt darījumu ar bankrotējušā parādnieka mantu skaidrā naudā tikai ar tiesas atļauju. Administrators neveic nekādas izmaksas kreditoriem skaidrā naudā, pamatojoties uz sadalījuma attiecību. Administrators ir tiesīgs noslēgt bankrota procedūrā īpaši svarīgus darījumus tikai ar bankrota komitejas atļauju. Īpaši svarīgi darījumi ir, pirmām kārtām, aizņēmums un — gadījumos, ja aizņēmums ir iekļauts bankrotējušā parādnieka mantā, — visi darījumi ārpus uzņēmuma parastās uzņēmējdarbības. Administrators nedrīkst slēgt nekādus darījumus pats ar sevi vai ar sevi saistītām personām attiecībā uz bankrotējušā parādnieka mantu vai tās dēļ vai slēgt jebkādu citu līdzīgu rakstura darījumus vai darījumus, kas skar interešu konfliktu, vai pieprasīt atlīdzību par izdevumiem, kas radušies šādos darījumos.

Administrators var uzsākt bankrotējušā parādnieka mantas pārdošanu pēc kreditoru pirmās kopsapulces, izņemot gadījumus, kad kreditori sapulcē ir lēmuši citādi. Ja debitors ir pārsūdzējis spriedumu par bankrotu, debitora aktīvus nedrīkst pārdot bez debitora piekrišanas līdz iesniegtās apelācijas izskatīšanai apgabaltiesā. Šie ierobežojumi neattiecas uz tādu aktīvu pārdošanu, kas ir ātrbojīgi, kuru vērtība strauji krītas vai kuru uzglabāšana vai saglabāšana ir pārāk dārga. Ja debitora uzņēmuma darbība turpinās, aktīvus nedrīkst pārdot, ja tas traucē turpināt uzņēmuma darbību. Ja ir iesniegts priekšlikums par mierizlīgumu, aktīvus nedrīkst pārdot pirms šā mierizlīguma noslēgšanas, izņemot gadījumus, kad kreditoru kopsapulcē tiek nolemts, ka aktīvus drīkst pārdot neatkarīgi no mierizlīguma priekšlikuma. Bankrotējušā parādnieka mantu pārdod izsolē atbilstīgi Izpildes procedūras kodeksā noteiktajai procedūrai.

11 Kādi prasījumi jāizvirza pret maksātnespējīgā parādnieka mantu un kādas darbības tiek veiktas ar prasījumiem, kuri rodas pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Prasījumi, kas jāiesniedz pret debitora bankrotējušā parādnieka mantu

Jebkādi prasījumi pret debitoru, kas radušies pirms bankrota pasludināšanas, ir jāiesniedz pret debitora bankrotējušā parādnieka mantu neatkarīgi no prasījumu iemesliem vai saistību izpildes termiņiem. Kad bankrots ir pasludināts, tiek uzskatīts, ka visiem kreditoru prasījumiem pret debitoru ir iestājies izpildes termiņš, ja vien likumā nav noteikts citādi. Ja kreditors ir iesniedzis tiesā attiecīgu prasījumu, bet tiesas nolēmums vēl nav pieņemts, tiesa apturēs tiesvedību attiecībā uz šo prasību un kreditoram ir jāiesniedz prasījums bankrota administratoram. Ja kreditors ir iesniedzis tiesā prasījumu un tiesa ir izdevusi nolēmumu, kas ir stājies spēkā, kreditoram ir jāiesniedz savs prasījums arī bankrota administratoram, taču šis prasījums ir uzskatāms par aizstāvētu. Ja debitors būtu varējis apstrīdēt tiesas nolēmumu, bankrota administrators var to izdarīt.

Pēc bankrota procedūras uzsākšanas radušos prasījumu izskatīšana

Pēc bankrota pasludināšanas bankrota procedūras kreditori var iesniegt prasījumus pret debitoru tikai Bankrota likumā noteiktajā kārtībā. Prasījumus var iesniegt tikai bankrota administratoram, turklāt tikai tos prasījumus, kas radušies pirms bankrota pasludināšanas. Prasījumus, kas radušies pēc bankrota pasludināšanas, nevar iesniegt pirms bankrota procedūras noslēguma. Jāņem vērā apstākļi, ka juridisku personu gadījumā lielākajā daļā bankrota procedūru noslēgums ietver juridiskās personas likvidāciju un tā rezultātā nav personas, pret kuru iesniegt prasījumus pēc bankrota procedūras beigām. Tādējādi ir jābūt uzmanīgiem un jāņem vērā risks, kas rodas, slēdzot darījumus ar bankrotējušu juridisko personu. Tādus prasījumus pret fizisku personu, kas rodas bankrota procedūras laikā, var iesniegt pēc bankrota procedūras saskaņā ar vispārīgo procedūru. Bankrota procedūras laikā debitora, kas ir juridiska persona, nelikumīgas rīcības rezultātā radušos zaudējumu atlīdzības saistības ir konsolidētās saistības, un debitoram var pieprasīt tās izpildīt bankrota procedūras laikā saskaņā ar vispārīgo procedūru. Arī izpildes procedūru var veikt attiecībā uz bankrotējušā parādnieka mantu izpildāmo saistību apmierināšanai.

Var rasties arī situācija, ka debitors pēc bankrota pasludināšanas ir pārdevis objektu, kas veido bankrotējušā parādnieka mantu. Šāda pārdošana ir spēkā neesoša, jo, pasludinot bankrotu, tiesības pārvaldīt un pārdot aktīvus tiek nodotas bankrota administratoram. Ja debitors tomēr ir pārdevis aktīvus, otras puses šādi pārdotie aktīvi tiek atgriezti pusei, ja aktīvi joprojām ir bankrotējušā parādnieka mantas daļa, vai arī tiek izmaksāta atlīdzība, ja bankrotējušā parādnieka manta šādas nodošanas rezultātā pieaug. Ja debitors ir pārdevis objektu bankrota pasludināšanas dienā, tiek uzskatīts, ka tas izdarīts pēc bankrota pasludināšanas. Ja debitors ir pārdevis nākotnē gaidāmos prasījumus pirms bankrota pasludināšanas, pārdošana kļūst spēkā

neesoša brīdī, kad bankrots tiek pasludināts attiecībā uz prasījumiem, kas rodas pēc bankrota pasludināšanas. Ja debitors ir fiziska persona, viņš var pārdot bankrotējušā parādnieka mantu ar administratora piekrišanu. Jebkāda pārdošana bez administratora piekrišanas ir spēkā neesoša.

Pēc reorganizācijas un parāda pārstrukturēšanas procedūras uzsākšanas radušos prasījumu izskatīšana

Kamēr ir spēkā reorganizācijas plāns, nevar iesniegt prasības pieteikumu, pamatojoties uz prasījumu, kam piemērots reorganizācijas plāns. Prasības pieteikumu var iesniegt attiecībā uz citiem prasījumiem. Kamēr ir spēkā pārstrukturēšanas plāns, nevar iesniegt prasības pieteikumu tiesvedībā par pieteikumu, pamatojoties uz prasījumu, kam piemērots pārstrukturēšanas plāns. Prasības pieteikumu var iesniegt attiecībā uz citiem prasījumiem. Pārstrukturēšanas plāna apstiprinājums neierobežo kreditora tiesības apstrīdēt tiesā prasījumus, kas nav iekļauti pārstrukturēšanas plānā. Kreditors var arī apstrīdēt tiesā prasījuma apjomu nepieņemamās daļas apmērā.

Ja debitors iesniedz reorganizācijas pieteikumu vai parāda pārstrukturēšanas pieteikumu, tiek apturēts noilguma termiņš prasījumiem pret debitoru. Kad ir iesniegts reorganizācijas pieteikums, tiesa, kura izskata lietu, var, pamatojoties uz uzņēmuma pieteikumu un saņemot reorganizācijas konsultanta apstiprinājumu, kas tiek pievienots pieteikumam, apturēt tiesvedību, kas saistīta ar finansiāla rakstura prasījumu pret uzņēmumu, līdz reorganizācijas plāna apstiprināšanai vai reorganizācijas procedūras izbeigšanai, izņemot gadījumu, kad prasījums radies uz darba attiecību pamata vai saistībā ar uzturīdzekļu apmaksu un par to vēl nav pieņemts nolēmums. Pieņemot parāda pārstrukturēšanas pieteikumu, tiesa apturēs tiesvedību, kas skar finansiāla rakstura prasījumu pret debitoru, attiecībā uz kuru vēl nav pieņemts nolēmums, līdz reorganizācijas plāna apstiprināšanai vai procedūras izbeigšanai.

Reorganizācijas plāns neatbrīvo personu, kura ir kopīgi un individuāli atbildīga par uzņēmuma saistību izpildi, no šo saistību izpildes. Pārstrukturēšanas plāna apstiprināšana neatbrīvo personu, kura ir kopīgi un individuāli atbildīga par debitora saistību izpildi, no šīs personas saistību izpildes.

12 Kādi noteikumi reglamentē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu?

Noteikumi, kas reglamentē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu bankrota procedūrā

Kreditoru pienākums ir informēt administratoru par visiem prasījumiem pret debitoru, kas radušies pirms bankrota pasludināšanas, neatkarīgi no to iemesliem vai saistību izpildes termiņiem, ne vēlāk kā divos mēnešos no dienas, kad paziņojums par bankrotu ir publicēts izdevumā *Ametlikud Teadaanded*. Kad bankrots ir pasludināts, tiek uzskatīts, ka visiem kreditoru prasījumiem pret debitoru ir iestājies izpildes termiņš. Administratoru par prasījumu informē, iesniedzot rakstisku pieteikumu (prasījuma pierādījums). Prasījuma pierādījumā izklāsta prasījuma saturu, pamatu un apjomu, kā arī to, vai prasījums ir nodrošināts ar ķīli. Ir jāpievieno dokumenti, kas apliecina prasījuma pierādījumā minētos apstākļus. Administratora pienākums ir pārbaudīt iesniegto prasījumu pamatojumu un prasījumu nodrošinājuma tiesību esamību. Kreditori un debitors var iesniegt bankrota administratoram rakstiskus iebildumus par prasījumiem vai prasījumu nodrošinājuma tiesībām pirms prasījumu aizstāvēšanas sapulces.

Prasījumi jāaizstāv kreditoru kopsapulcē (prasījumu aizstāvēšanas sapulce). Nodrošinājuma tiesības tiek aizstāvētas reizē ar prasījumiem, kurus tās nodrošina. Prasījumu aizstāvēšanas sapulcē prasījumus izskata to iesniegšanas kārtībā. Tiek uzskatīts, ka prasījums, tā prioritāte un tiesības uz prasījuma nodrošinājumu ir pieņemti, ja ne administrators, ne arī kāds no kreditoriem prasījumu aizstāvēšanas sapulcē tos neapstrīd vai ja administrators vai iebildumu iesniegušais kreditors atsauc minēto iebildumu prasījumu aizstāvēšanas sapulcē. Administratora pienākums ir apstrīdēt prasījumu vai nodrošinājuma tiesības prasījumu aizstāvēšanas sapulcē, ja tam ir pamatots iemesls. Prasījumu aizstāvēšanas sapulcē tiek uzskatīts, ka prasījumi, kas apmierināti ar tiesas vai šķīrējtiesas nolēmumu, kurš ir stājies spēkā, nodrošinājuma tiesības, kas pieņemtas ar tiesas vai šķīrējtiesas nolēmumu, kurš ir stājies spēkā, un nodrošinājuma tiesības, kas reģistrētas zemes grāmatā, kuģu reģistrā, komercķīli reģistrā vai Igaunijas Centrālajā nodrošinājuma reģistrā, ir pieņemti bez aizstāvības. Tiek sagatavots pieņemto prasījumu saraksts.

Prasījumu aizstāvēšanas sapulces protokolā norāda, vai katrs atsevišķs prasījums vai prasījuma nodrošinājuma tiesības ir pieņemtas, un to, kas iebilda pret prasījumu, kā arī prasījuma vai prasījuma nodrošinājuma tiesību prioritāti. Protokolā arī norāda, kurš ir atsaucis iesniegtu iebildumu. Ja kreditora prasījums netiek pieņemts un kreditors nav iesniedzis prasību to pieņemt vai arī tiesa šādu prasību ir noraidījusi, kreditora iebildumi attiecībā uz cita kreditora prasījumu netiks ņemti vērā. Ja attiecībā uz cita kreditora prasījumu nav iesniegti citi iebildumi, tiek uzskatīts, ka prasījums ir pieņemts. Prasījumu aizstāvēšanas sapulcē pieņemtu prasījumu vai tā prioritāti vēlāk nevar apstrīdēt.

Noteikumi, kas reglamentē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu reorganizācijas procedūrā un parāda pārstrukturēšanas procedūrā

Reorganizācijas procedūrā debitors iesniedz parādu sarakstu, kurā norādīti visi pret debitoru vērstie prasījumi un attiecīgie kreditori. Tādējādi kreditori paši neiesniedz nekādus prasījumus. Kreditors, kura prasījumu paredzēts pārstrukturēt reorganizācijas

plāna ietvaros un kurš nepiekrīt prasījuma apjomam reorganizācijas procedūrā, iesniedz reorganizācijas konsultantam rakstisku pieteikumu, kurā norāda, kam viņš nepiekrīt paziņojumā par reorganizāciju ietvertajā prasījumā, kā arī iesniedz attiecīgus pierādījumus. Ja noteiktajā termiņā nav iesniegts pieteikums, tiek uzskatīts, ka kreditors piekrīt prasījuma apjomam. Debitors var iebilst kreditora sniegtajiem argumentiem, taču debitoram sava pozīcija ir jāpamato. Pamatojoties uz paustajiem apgalvojumiem un iesniegtajiem pierādījumiem, tiesa lems par kreditora pamata prasījuma apjomu un nodrošinājuma prasījumu, kā arī nodrošinājuma esamību un apjomu.

Parāda pārstrukturēšanas procedūrā debitors iesniedz parāda pārstrukturēšanas plānu, kurā norāda pārstrukturējamās saistības un debitora prasīto pārstrukturēšanas veidu. Līdzīgi kā reorganizācijas procedūrā kreditori paši neiesniedz nekādus prasījumus. Ja kreditors, kura prasījumu paredzēts pārstrukturēt, nepiekrīt debitora parādu sarakstā sniegtajai informācijai, kreditors informē tiesu vai, ja tiesa attiecīgi nolemj, konsultantu tiesas noteiktajā termiņā par to, kuros aspektos tas nepiekrīt prasījumam, un iesniedz attiecīgus pierādījumus. Ja pieteikums noteiktajā termiņā nav iesniegts, tiek uzskatīts, ka kreditors piekrīt prasījuma apjomam. Ja debitors vai konsultants nepiekrīt kreditora pieteikumā izteiktajam apgalvojumam, tie nekavējoties iesniedz tiesā pieteikumu kopā ar pierādījumiem un pamato, kāpēc tie nav vienprātīgi par pieteikumā norādīto informāciju. Pamatojoties uz iesniegtajiem apgalvojumiem un pierādījumiem, tiesa lems par kreditora pamata prasījuma apjomu un nodrošinājuma prasījumu, kā arī nodrošinājuma esamību.

13 Kādi noteikumi regulē ieņēmumu sadali? Kā nosaka prasījumu un kreditoru tiesību hierarhiju?

Piemērojamais princips nosaka, ka pret visiem kreditoriem ir vienlīdzīga attieksme. Tomēr pastāv noteikti izņēmumi, kas piešķir dažiem kreditoriem prioritāras tiesības.

Pirms naudas izmaksas, pamatojoties uz sadalījuma attiecību, ar bankrota procedūru saistītos maksājumus veic no bankrotējušā parādnieka mantas šādā secībā:

- 1) prasījumi, kas izriet no aktīvu izslēgšanas vai atgūšanas sekām;
- 2) uzturlīdzekļi, kas izmaksājami parādniekam un viņa apgādājamām personām;
- 3) konsolidētās saistības;
- 4) izmaksas un izdevumi, kas radušies bankrota procedūras gaitā.

Kad ir veikti šie maksājumi, kreditoru prasījumi tiek apmierināti šādā secībā:

- 1) pieņemtie prasījumi, kas nodrošināti ar ķīlu;
- 2) citi pieņemtie prasījumi, kas iesniegti norādītajā termiņā;
- 3) citi prasījumi, kas nav iesniegti norādītajā termiņā, taču ir pieņemti.

Solidāru debitoru gadījumā ir iespējama trešās personas atbildība par debitora saistībām. Šādā gadījumā solidārais debitors atbild kreditoram neatkarīgi no debitora maksātspējas. Ja solidārais debitors atmaksā daļu kreditora no debitora pieprasītā parāda, šo daļu atskaita no prasījuma.

Debitora saistības iespējams arī likumiski nodot trešām personām. Ja darba devējs ir kļuvis maksātspējīgs, t. i., ir pasludināts darba devēja bankrots vai ir izbeigta bankrota procedūra, darbiniekam tiks atlīdzināta jebkāda nesaņemtā atalgojuma summa par periodu pirms darba devēja maksātspējas pasludināšanas, jebkāda neizmaksātā atvaļinājuma summa par periodu pirms darba devēja maksātspējas pasludināšanas un jebkādi pabalsti, kas nav saņemti, atceļot darba līgumu, vai pēc darba devēja pasludināšanas par maksātspējīgu. Ja darba devējs ir maksātspējīgs, kreditors bankrota procedūrā attiecībā uz noteiktajā laikā nesaņemtajām bezdarba apdrošināšanas iemaksām ir valsts.

Reorganizācijas un parāda pārstrukturēšanas procedūrā nevar runāt par bankrotējušā parādnieka mantu un prasījumi tiek apmierināti saskaņā ar reorganizācijas vai parāda pārstrukturēšanas plānu. Reorganizācijas plāns neatbrīvo personu, kura ir kopīgi un individuāli atbildīga par uzņēmuma saistību izpildi, no personas saistību izpildes. Ja persona, kura ir kopīgi un individuāli atbildīga par uzņēmuma saistību izpildi, šīs saistības ir izpildījusi, personai ir regresa tiesības pret uzņēmumu tikai tādā apmērā, kādā uzņēmums atbild par saistību izpildi reorganizācijas plāna ietvaros. Pārstrukturēšanas plāna apstiprināšana neatbrīvo personu, kura ir kopīgi un individuāli atbildīga par debitora saistību izpildi, no personas saistību izpildes. Ja persona, kura ir kopīgi un individuāli atbildīga par debitora saistību izpildi, šīs saistības ir izpildījusi, personai ir regresa tiesības pret debitoru tikai tādā apmērā, kādā debitors atbild par saistību izpildi pārstrukturēšanas plāna ietvaros.

14 Kādi ir maksātspējas procedūras izbeigšanas nosacījumi un sekas (jo īpaši, to izbeidzot ar mierizlīgumu)?

Bankrota procedūras noslēgšana un tās sekas

Bankrota procedūru noslēdz ar bankrota pieteikuma noraidījumu, izbeidzot bankrota procedūru, kad bankrota iemesli ir beiguši pastāvēt, ar kreditoru piekrišanu, apstiprinot gala ziņojumu, apstiprinot mierizlīgumu vai pamatojoties uz citiem likumā paredzētajiem iemesliem.

Tiesa izbeigs procedūru ar nolēmumu, nepasludinot bankrotu, neatkarīgi no debitora maksātspējas, ja debitora aktīvi nav pietiekami, lai segtu bankrota procedūras gaitā radušās izmaksas un izdevumus, un ja nav iespējams atgūt vai atgriezt aktīvus vai iesniegt prasījumu pret vadības struktūras locekli. Tiesa var arī izbeigt bankrota procedūru, nepasludinot bankrotu, neņemot vērā debitora maksātspēju, ja debitora aktīvus galvenokārt veido piedziņas prasījumi vai prasījumi pret trešām personām un ja šo prasījumu apmierināšana ir maz ticama. Tiesa neizbeigs bankrota procedūru, ja debitors, kreditors vai trešā persona pārskaita tiesas noteikto summu kā depozītu bankrota procedūras izmaksu un izdevumu segšanai šim nolūkam paredzētajā kontā. Ja debitors ir juridiska persona un bankrota procedūra tiek izbeigta, pagaidu administrators veic juridiskās personas likvidāciju divos mēnešos no dienas, kad nolēmums par procedūras izbeigšanu bez likvidācijas procedūras ir stājies spēkā. Ja, izbeidzot bankrota procedūru, debitoram ir kādi aktīvi, vispirms tiek segts pagaidu administrators atalgojums un obligātās izmaksas.

Tiesa noslēgs bankrota procedūru uz debitora pieteikuma pamata, ja bankrota procedūras iemesli vairs nepastāv, ar nosacījumu, ka debitors pierāda, ka nav maksātspējīgs un nepastāv iespēja kļūt maksātspējīgam, ja, pasludinot bankrotu, pastāvēja iespēja, ka debitors nākotnē varētu kļūt maksātspējīgs. Ja bankrota procedūra tiek noslēgta, jo bankrota procedūras iemesli vairs nepastāv, juridiskā persona netiek likvidēta.

Tiesa noslēgs bankrota procedūru, pamatojoties uz debitora pieteikumu, ja visi kreditori, kuri iesnieguši savus prasījumus norādītajā termiņā, ir devuši piekrišanu procedūras slēgšanai. Ja debitors ir juridiska persona un tā maksātspēja nav pārejoša, tiesa nolemj par debitora likvidāciju, izdodot nolēmumu par procedūras slēgšanu.

Bankrota procedūra tiek izbeigta ar gala ziņojuma apstiprināšanu, administratoram iesniedzot bankrota komitejai un tiesai gala ziņojumu. Gala ziņojumā administrators sniedz informāciju par bankrotējušā parādnieka mantu un naudu, kas iegūta, mantu pārdodot, maksājumiem, kreditoru pieņemtajiem prasījumiem, iesniegtajām un vēl neiesniegtajām prasībām, utt. Kreditori var iesniegt tiesā savus iebildumus attiecībā uz gala ziņojumu. Tiesa lemj par gala ziņojuma apstiprināšanu un bankrota procedūras slēgšanu. Tiesa atteiksies apstiprināt gala ziņojumu un ar lēmumu atgriezīs to administratoram bankrota procedūras turpināšanai, ja gala ziņojumā atklājas, ka debitora vai kreditoru tiesības bankrota procedūrā ir pārkāptas.

Bankrota procedūru var arī izbeigt, pasludinot mierizlīgumu. Mierizlīgums ir debitora un kreditoru vienošanās par parādu atmaksu, un ar to tiek noteikta parāda summas samazināšana vai maksājuma termiņa pagarinājums. Mierizlīgumu bankrota procedūrā slēdz pēc debitora vai administrators priekšlikuma pēc bankrota pasludināšanas. Rezolūciju par mierizlīgumu pieņem kreditoru kopsapulcē. Tiesa lems par mierizlīguma apstiprināšanu. Tiesa noslēdz bankrota procedūru, nosakot nolēmumu, ar kuru apstiprina mierizlīgumu.

Ja bankrota procedūra netiek slēgta divos gados no bankrota pasludināšanas dienas, administrators iesniedz bankrota komitejai un tiesai ziņojumu ik pēc sešiem mēnešiem līdz bankrota procedūras slēgšanai. Šajā ziņojumā administrators norāda iemeslus, kāpēc bankrota procedūra nav pabeigta, un sniedz informāciju par pārdoto un nepārdoto bankrotējušā parādnieka mantu, kā arī par bankrotējušā parādnieka mantas administrēšanu. Tiesa atbrīvo administratoru no darba, noslēdzot bankrota procedūru, izņemot gadījumus, kad likumā paredzēts citādi. Tiesa var atteikties atbrīvot administratoru no darba, ja līdz bankrota procedūras slēgšanai bankrotējušā parādnieka manta nav pilnībā pārdota, par bankrotējušā parādnieka mantas pārdošanu vēl nav saņemta nauda, administrators iesniegtās prasības vēl nav izskatītas vai arī ja administrators plāno iesniegt vai tam ir jāiesniedz prasība. Šajā gadījumā administrators turpinās pildīt savus pienākumus pēc bankrota procedūras slēgšanas. Ja pēc bankrota procedūras slēgšanas un administrators atbrīvošanas no darba par bankrotējušā parādnieka mantu tiek saņemta nauda, sadalei noguldītās naudas summas kļūst pieejamas vai kļūst skaidrs, ka bankrotējušā parādnieka mantā ietilpst objekti, kas netika ņemti vērā, sagatavojot sadalījuma priekšlikumu, tiesa izdod nolēmumu par tālāku sadali pēc pašas iniciatīvas vai uz administrators vai kreditora pieteikuma pamata.

Reorganizācijas procedūras noslēgšana un tās sekas

Reorganizācijas procedūra tiek pabeigta, ja to noslēdz pirms paredzētā termiņa, ja reorganizācijas plāns tiek anulēts, ja reorganizācijas plāns tiek īstenots pirms noteiktā termiņa vai arī ja reorganizācijas plānā noteiktais reorganizācijas plāna īstenošanas termiņš ir beidzies. Ja reorganizācijas plāns tiek īstenots pirms noteiktā termiņa, procedūra tiek pabeigta, ja uzņēmums ir izpildījis visas reorganizācijas plānā paredzētās saistības pirms reorganizācijas plānā norādītā īstenošanas termiņa.

Reorganizācijas procedūra var tikt noslēgta pirms termiņa tikai pirms reorganizācijas plāna apstiprināšanas. Tiesa slēgs reorganizācijas procedūru pirms noteiktā termiņa, ja uzņēmums nepildīs savu pienākumu sadarboties vai neapmaksās tiesas noteikto summu kā depozītu reorganizācijas konsultanta vai eksperta atalgojuma un izmaksu segšanai, ja reorganizācijas plāns netiek apstiprināts, ja uzņēmums iesniedz attiecīgu pieteikumu, ja reorganizācijas procedūras uzsākšanas iemesli beidz pastāvēt,

ja uzņēmuma aktīvi ir izšķērdēti vai nodarīts kaitējums kreditoru interesēm, ja reorganizācijas plāns nav iesniegts noteiktajā termiņā vai ja prasījums ir neviennozīmīgs. Ja tiesa noslēdz reorganizācijas procedūru pirms termiņa, jebkādas reorganizācijas procedūras uzsākšanas sekas ar atpakaļejošu spēku beidz pastāvēt.

Reorganizācijas procedūra tiek slēgta, beidzoties reorganizācijas plāna īstenošanas termiņam.

Reorganizācijas procedūru var arī izbeigt, anulējot reorganizācijas plānu. Reorganizācijas plāns tiks anulēts, ja uzņēmums ir ticis notiesāts par noziegumu saistībā ar bankrotu vai par kriminālnoziegumu, kas saistīts ar izpildes procedūru, pēc reorganizācijas plāna apstiprināšanas, ja uzņēmums būtiskā apmērā nepilda savas reorganizācijas plānā ietvertās saistības, kad ir pagājuši vismaz puse no mierizlīguma spēkā esamības perioda un ir skaidrs, ka debitors nespēj pildīt reorganizācijas plāna nosacījumus, uz reorganizācijas konsultanta pieteikuma pamata gadījumā, ja uzraudzības maksa nav apmaksāta, vai ja uzņēmums nesniedz palīdzību reorganizācijas konsultantam, pildot uzraudzības pienākumus, vai nesniedz reorganizācijas konsultantam uzraudzības pienākumu pildīšanai nepieciešamo informāciju, vai uz uzņēmuma pieteikuma pamata, lūdzot anulēt reorganizācijas plānu, vai gadījumā, ja ir pasludināts uzņēmuma bankrots. Ja reorganizācijas plāns tiek anulēts, reorganizācijas procedūras uzsākšanas ar atpakaļejošu spēku sekas beidz pastāvēt.

Parāda pārstrukturēšanas procedūras noslēgšana un tās sekas

Parāda pārstrukturēšanas procedūra tiek izbeigta, noraidot parāda pārstrukturēšanas pieteikumu, anulējot parāda pārstrukturēšanas plānu, slēdzot procedūru vai beidzoties parāda pārstrukturēšanas plānā norādītajam īstenošanas termiņam. Ja pārstrukturēšanas plāns tiek īstenots pirms noteiktā termiņa, procedūra tiek pabeigta, ja debitors ir izpildījis visas pārstrukturēšanas plānā paredzētās saistības pirms pārstrukturēšanas plānā norādītā īstenošanas termiņa.

Tiesa anulē pārstrukturēšanas plānu pēc debitora pieprasījuma un tad, ja ir pasludināts debitora bankrots. Tiesa var anulēt pārstrukturēšanas plānu, ja debitors būtiskā apmērā nepilda pārstrukturēšanas plānā ietvertās saistības, ja ir pagājuši vismaz puse no mierizlīguma spēkā esamības perioda un ir skaidrs, ka debitors nespēj pildīt pārstrukturēšanas plāna nosacījumus, ja debitoram nav nekādu maksātspējas problēmu vai arī tās ir pārvarētas, ja debitors apzināti vai rupjas nolaidības rezultātā ir iesniedzis būtiski nepareizu vai nepilnīgu informāciju par saviem aktīviem, ienākumiem, kreditoriem vai saistībām, ja debitors ir veicis pārstrukturēšanas plānā neparedzētus maksājumus kreditoriem, tādējādi nodarot būtisku kaitējumu citu kreditoru interesēm, ja debitors nesniedz palīdzību tiesai vai konsultantam, pildot uzraudzības pienākumus, vai arī nesniedz uzraudzības pienākumu pildīšanai nepieciešamo informāciju, vai tad, ja debitors nesamaksā tiesas noteiktu summu kā depozītu konsultanta vai eksperta atalgojuma un izmaksu segšanai. Ja pārstrukturēšanas plāns tiek anulēts, parāda pārstrukturēšanas pieteikuma pieņemšanas ar atpakaļejošu spēku sekas beidz pastāvēt.

15 Kādas ir kreditoru tiesības pēc maksātspējas procedūras izbeigšanas?

Kreditoru tiesības pēc bankrota procedūras izbeigšanas

Pēc bankrota procedūras slēgšanas kreditors var vispārīgā kārtībā iesniegt pret debitoru prasījumus, kuri varēja būt, taču netika iesniegti bankrota procedūras ietvaros, un prasījumus, kas tika iesniegti, bet netika apmierināti, vai arī prasījumus, pret kuriem debitors iesniedza iebildumus. Šādā gadījumā procenti un kavējuma procenti par bankrota procedūras norises laiku netiek aprēķināti.

Ja debitors ir fiziska persona un tiek atbrīvots no saistībām, kuras nav izpildītas bankrota procedūras ietvaros, bankrota procedūrā iesaistīto kreditoru prasījumi pret debitoru, tostarp bankrota procedūrā iesaistīto kreditoru prasījumi, kas netika iesniegti bankrota procedūrā, izņemot pienākumu atlīdzināt apzināti ar nelikumīgu rīcību radītos zaudējumus vai maksāt uzturīdzekļus bērnam vai vecākam, tiek dzēsti.

Pēc bankrota procedūras slēgšanas kreditori var iesniegt prasījumus, kas izriet no konsolidētajām saistībām, kuras netika apmierinātas pret debitoru uzsāktās bankrota procedūras gaitā. Bankrota procedūras norises laikā radušos prasījumus, kurus nebija iespējams iesniegt bankrota procedūras ietvaros, var iesniegt pret debitoru vispārīgā kārtībā. Šajā gadījumā noilguma termiņš sākas no bankrota procedūras slēgšanas dienas. Nolēmums ir izpildes panākšanas instruments tiktāl, cik kreditora prasījums, kas ticis pieņemts bankrota procedūrā, nav izpildīts bankrota procedūras ietvaros, izņemot gadījumus, kad debitors ir iesniedzis iebildumus par prasījumu un tiesa tos ir pieņēmusi.

Kreditoru tiesības pēc reorganizācijas procedūras izbeigšanas

Ja reorganizācijas procedūra ir noslēgta, kad ir beidzies reorganizācijas plāna īstenošanas termiņš, kreditors var prasīt reorganizācijas plāna ietvaros pārstrukturēta prasījuma izpildi tikai tādā apmērā, par kādu puses vienojušās reorganizācijas plānā un kas nav izpildīts atbilstīgi reorganizācijas plānam.

Ja reorganizācijas plāns tiek anulēts vai izbeigts pirms termiņa, reorganizācijas procedūras uzsākšanas ar atpakaļejošu spēku sekas beidz pastāvēt. Kreditora, kura prasījums ticis pārstrukturēts reorganizācijas plāna ietvaros, prasījuma tiesības pret uzņēmumu tiek atjaunotas sākotnējā apmērā. Jāņem vērā arī kreditora guvumi reorganizācijas plāna īstenošanas gaitā.

Kreditoru tiesības pēc parāda pārstrukturēšanas procedūras izbeigšanas

Ja pieteikums tiek noraidīts vai procedūra tiek slēgta, jebkādas pieteikuma pieņemšanas ar atpakaļejošu spēku sekas beidz pastāvēt. Kreditora, kura prasījums ticis pārstrukturēts pārstrukturēšanas plāna ietvaros, prasījuma tiesības pret debitoru tiek atjaunotas sākotnējā apmērā. Jāņem vērā arī kreditora guvumi pārstrukturēšanas plāna īstenošanas gaitā.

Kad ir beidzies pārstrukturēšanas plāna īstenošanas termiņš, kreditors var prasīt pārstrukturēšanas plāna ietvaros pārstrukturēta prasījuma izpildi tikai tādā apmērā, par kādu puses vienojušās pārstrukturēšanas plānā un kas nav izpildīts atbilstīgi reorganizācijas plānam.

16 Kurš sedz maksātspējas procedūrā radušās izmaksas un izdevumus?

Bankrota procedūra

Ja bankrota pieteikums tiek apmierināts vai bankrota procedūra tiek noslēgta ar mierizlīgumu, bankrota procedūrā radušās izmaksas un izdevumus sedz no bankrotējušā parādnieka mantas. Ja tiesa noraida kreditora bankrota pieteikumu vai procedūra tiek slēgta, jo kreditors atsauc bankrota pieteikumu, bankrota procedūrā radušās izmaksas un izdevumus sedz kreditors. Izbeidzot bankrota procedūru, tiesa lemj par bankrota procedūrā radušos izmaksu un izdevumu segšanu atbilstīgi apstākļiem.

Ja uz debitora pieteikuma pamata uzsākta procedūra tiek izbeigta, nepasludinot bankrotu, un debitora aktīvi nav pietiekami nepieciešamo maksājumu veikšanai, tiesa uzdod debitoram apmaksāt pagaidu administratora atalgojumu un atlīdzināmos izdevumus, taču var arī uzdot tos segt no valsts līdzekļiem. Jebkāda pagaidu administratora atalgojuma un izdevumu segšana par valsts līdzekļiem nepārsniedz EUR 397 (ieskaitot likumā noteiktos nodokļus, izņemot pievienotās vērtības nodokli). Tiesa neuzdos segt pagaidu administratora atalgojumu un izmaksas no valsts līdzekļiem, ja debitors, kreditors vai trešā persona ir pārskaitījusi tiesas noteikto summu kā depozītu pagaidu administratora atalgojuma un atlīdzināmo izdevumu segšanai šim nolūkam paredzētā kontā.

Reorganizācijas procedūra

Ja tiek uzsākta reorganizācijas procedūra, tiesa noteiks termiņu, kādā uzņēmumam ir jāpārskaita tiesas noteiktā summa kā depozīts reorganizācijas konsultanta sākotnējā atalgojuma un sākotnējo izdevumu segšanai uz šim nolūkam paredzēto kontu. Ja uzņēmums šo summu nesamaksā, tiesa slēgs reorganizācijas procedūru. Reorganizācijas konsultanta atalgojumu un atlīdzināmo izdevumu summu nosaka tiesa, kad reorganizācijas konsultants ir atbrīvots no darba vai reorganizācijas plāns ir apstiprināts uz ziņojuma par reorganizācijas konsultanta darbību un izmaksām pamata.

Ja tiesa reorganizācijas procedūrā iesaista ekspertus, šiem ekspertiem ir tiesības saņemt atlīdzību par nepieciešamiem un pamatotiem izdevumiem, kas radušies, pildot pienākumus, un saņemt atalgojumu par pienākumu pildīšanu. Eksperta atalgojumu un atlīdzināmo izdevumu summu nosaka tiesa, kad eksperts ir atbrīvots no saviem pienākumiem, pamatojoties uz tiesas noteiktajā termiņā iesniegtu ziņojumu par eksperta darbību un izmaksām. Nosakot eksperta atalgojuma summu, tiesa var uzklaut arī uzņēmumu.

Parāda pārstrukturēšanas procedūra

Debitors sedz parāda pārstrukturēšanas procedūrā radušās izmaksas un izdevumus. Kreditoru procesuālos izdevumus sedz paši kreditori. Tiesa var uzdot debitoram segt kreditora procesuālos izdevumus, ja debitors apzināti ir iesniedzis nepamatotu parāda pārstrukturēšanas pieteikumu vai radījis kreditoriem procesuālos izdevumus, citādi apzināti iesniedzot nepatiesu informāciju vai apzināti iesniedzot nepamatotu pieteikumu vai iebildumu. Debitoram netiek piešķirta nekāda valsts tiesiskā palīdzība valsts nodevas apmaksai. Ja tiek īstenots parāda pārstrukturēšanas plāns, debitoram nav jāatlīdzina valsts piešķirtās tiesiskās palīdzības izdevumi. Ja tiek nozīmēts konsultants vai eksperts, tiesa nosaka summu, kas debitoram jāpārskaita kā depozīts konsultanta vai eksperta atalgojuma un izdevumu segšanai uz šim nolūkam paredzētu kontu.

17 Kādi noteikumi reglamentē kreditoru kopumam kaitējošu juridisku aktu spēkā neesību, atzīšanu par spēkā neesošiem vai neizpildāmību?

Bankrota procedūra

Kad ir pasludināts bankrots, debitora tiesības pārvaldīt un pārdot bankrotējušā parādnieka mantu tiek nodotas bankrota administratoram. Pēc bankrota pasludināšanas jebkāda debitora bankrotējušā parādnieka mantā ietilpstošo objektu pārdošana ir spēkā neesoša. Ja debitors ir fiziska persona, viņš var pārdot bankrotējušā parādnieka mantu ar administratora piekrišanu. Jebkāda pārdošana bez administratora piekrišanas ir spēkā neesoša.

Tiesa atgūšanas procedūras ietvaros atsauks jebkādu debitora darījumu, kas noslēgts, vai darbību, kas izdarīta pirms bankrota pasludināšanas un kas nodara kaitējumu kreditoru interesēm. Ja atgūstamais darījums ticis noslēgts vai atgūstamā darbība tikusi izdarīta laikposmā no dienas, kad tika nozīmēts pagaidu administrators, līdz bankrota pasludināšanas dienai, tiek uzskatīts, ka šis darījums vai darbība kaitē kreditoru interesēm.

Debitors, kreditors vai administrators var lūgt tiesu atsaukt kreditoru kopsapulces rezolūciju, ja tā ir pretrunā likumā noteiktajam vai ir pieņemta, pārkāpjot likumā noteikto procedūru, vai ja likumā ir skaidri paredzētas tiesības apstrīdēt rezolūciju. Var pieprasīt arī kreditoru kopsapulces rezolūcijas atsaukšanu, ja šī rezolūcija kaitē kreditoru kopējām interesēm.

Ja procedūra ir uzsākta, lai atbrīvotu no saistībām debitoru, kas ir fiziska persona, tiesa var pēc kreditora lūguma anulēt nolēmumu, ar kuru debitors tiek atbrīvots no bankrota procedūras ietvaros neizpildīto saistību pildīšanas, viena gada laikā no šā nolēmuma noteikšanas, ja kļūst skaidrs, ka debitors laikā, kad norisinājās procedūra debitora atbrīvošanai no saistībām, ir apzināti neievērojis savas saistības un tādējādi būtiski kavējis kreditoru prasījumu apmierināšanu.

Ja debitors un kreditors panāk mierizlīgumu pēc bankrota pasludināšanas, tiesa var anulēt mierizlīgumu, ja debitors nepilda no šīs vienošanās izrietošās saistības, tiek notiesāts par noziegumu saistībā ar bankrotu vai par kriminālnoziegumu, kas saistīts ar izpildes procedūru, vai kad ir pagājusi vismaz puse no mierizlīguma spēkā esamības perioda un ir skaidrs, ka debitors nespēj pildīt mierizlīguma nosacījumus. Mierizlīguma anulēšana ietekmē visus kreditorus, kas piedalījās mierizlīguma slēgšanā, un tādējādi pasargā kreditoru kopuma intereses.

Reorganizācijas procedūra

Tiesa anulēs reorganizācijas plānu, ja uzņēmums ir ticis notiesāts par noziegumu saistībā ar bankrotu vai par kriminālnoziegumu, kas saistīts ar izpildes procedūru, pēc reorganizācijas plāna apstiprināšanas, ja uzņēmums būtiskā apmērā nepilda savas reorganizācijas plānā ietvertās saistības, kad ir pagājusi vismaz puse no mierizlīguma spēkā esamības perioda un ir skaidrs, ka debitors nespēj pildīt reorganizācijas plāna nosacījumus, uz reorganizācijas konsultanta pieteikuma pamata gadījumā, ja uzraudzības maksa nav apmaksāta, vai ja uzņēmums nesniedz palīdzību reorganizācijas konsultantam, pildot uzraudzības pienākumus, vai nesniedz reorganizācijas konsultantam uzraudzības pienākumu pildīšanai nepieciešamo informāciju, vai uz uzņēmuma pieteikuma pamata, vai gadījumā, ja ir pasludināts uzņēmuma bankrots. Kreditora, kura prasījums ticis pārstrukturēts reorganizācijas plāna ietvaros, prasījuma tiesības pret uzņēmumu tiek atjaunotas sākotnējā apmērā, un tiek ņemti vērā arī kreditora guvumi reorganizācijas plāna īstenošanas gaitā.

Parāda pārstrukturēšanas procedūra

Tiesa anulēs pārstrukturēšanas plānu uz debitora pieteikuma pamata vai arī, ja ir pasludināts debitora bankrots, vai ja debitors būtiskā apmērā nepilda pārstrukturēšanas plānā ietvertās saistības, ja ir pagājusi vismaz puse no mierizlīguma spēkā esamības perioda un ir skaidrs, ka debitors nespēj pildīt pārstrukturēšanas plāna nosacījumus, ja debitoram nav nekādu maksātspējas problēmu vai arī tās ir pārvarētas un kreditoru prasījumu pārstrukturēšana būtiskas apstākļu maiņas rezultātā vairs nav taisnīga pret kreditoriem, ja debitors apzināti vai rupjas nolaidības rezultātā ir iesniedzis būtiski nepareizu vai nepilnīgu informāciju par saviem aktīviem, ienākumiem, kreditoriem vai saistībām, ja debitors ir veicis pārstrukturēšanas plānā neparedzētus maksājumus kreditoriem, tādējādi nodarot būtisku kaitējumu citu kreditoru interesēm, ja debitors nesniedz palīdzību tiesai vai konsultantam, pildot uzraudzības pienākumus, vai arī nesniedz uzraudzības pienākumu pildīšanai nepieciešamo informāciju, vai ja debitors nesamaksā tiesas noteikto summu kā depozītu. Kreditora, kura prasījums ticis pārstrukturēts pārstrukturēšanas plāna ietvaros, prasījuma tiesības pret debitoru tiek atjaunotas sākotnējā apmērā. Jāņem vērā arī kreditora guvumi pārstrukturēšanas plāna īstenošanas gaitā.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.